

FOAIA

POPORULUI

Prețul abonașmentului av. un an 4 coroane.
Pe o jumătate de an 2 coroane.
Pentru România 10 lei anual.
Abonașmentele se fac la „Tipografia”, soc. pe acțiuni, Sibiu.

Doi „domni”.

Săptămâna trecută ne-a dat priilegiu să vedem din nou descoperindu-se faptele săvîrșite de doi „domni” dintre cei mari, cari lăcomind la ban cu orice preț, ca să poată duce viața îmbuibătă cu care erau obicinuiți, nu s-au rușinat să se folosească de astfel de mijloace, cari și pe unul dintre cei mici îl aruncă în grămadă de gunoiu a celor ce sunt desprețuitori de ori-ce om cinstit.

E vorba de un comite-suprem (fișpan) și de un jude de Curie.

O foaie din Hódmező-Vásárhely a publicat deunăzile două epistole îscălită de baronul Thoroczkay Gyöző. Aceste epistole erau adresate la un anumit Ammer, un întreprinzător oare-care. În amândouă nobilul baron cere bani: bani, ca remunerăție pentru niște gheșefuri, la cari avea să ajute pe Ammer, și bani pe lângă cambii, tot ca răsplătă pentru ajutorul, ce avea să-i dea. Fișpanul s'a grăbit după publicarea acestor epistole să vestească tot prin gazete, că sunt mincinoase și că va trage pe cel-ce le-a dat în vîleag la răspundere înaintea legii. Numai că lucrul va fi greu, căci epistolele le-a publicat însuși președintele partidului liberal din Hódmező Vásárhely, bătrânul Gorzó, cunoscut ca unul din oamenii cinstiți.

Si pentru ce e rușinoasă fapta lui Thoroczkay? Unui comite-suprem, care are leafă de multe mii de florini pe an, numai ca să nu fie silit să se ocupe cu lucruri, cari ar putea să arunce o umbră asupra cinstei lui, nu-i este permis să se

Apare în fiecare Duminecă

ocupe nici cu gheșefuri, cari pentru alt muritor sunt cinstite. Banii cei mulți, agonisiți cu sudoare cruntă de popor și dați în dare, nu-i iertă să-i iee un om, care nu-i vede numai de slujba lui, pentru care e așa de bine plătit, ci se indeletnicește și cu lucruri, cari nu sunt potrivite pentru el. Cu atât mai mare e necuvîntă, sau mai bine zis fărădelegea, când se ocupă cu dăravari murdare, și că murdare au fost dăraverile lui se vede de acolo, că să a grăbit să tagăduiască epistolele, care sunt ale lui.

Mai murdar e casul al doilea. În Arad trăește un avocat, Szelle József, a cărui viață a fost un șir neîntrerupt de înselătorii și fărădelegi. A înselat în stânga și în dreapta și numai D-zeuștie, căci Români de pe-acolo au apucat în ghiarele lui, în loc să caute sfatul binevoitor al unui avocat român. Si era minune, căci rar proces de nu câștiga și oamenii tot mai mult grăbiau la el. Tot trajul desfrînat și lăcomia de argint l-au indemnătat însă să facă și datorii peste datorii, dar când a ajuns lucrul la plată, s'a declarat bancrot. Creditorii nu s-au lăsat și au mijlocit secevestrarea averii lui. Acum s'a dovedit că el are avere, care intrece datoriile lui cu zeci de mii. Lucrul acesta n'ar prea fi de mirare, căci în țeara noastră mai sunt de aceia, cari bancrotează și trăesc după aceea în mai mare lux ca mai nainte. S'au descoperit însă la el epistole scrise de Kormos, jude la Curie, adecă la cea mai înaltă judecătorie din țeara noastră. În epistolele acestea Kormos li cerea bani pentru serviciile, ce i-le facea ajutându-l să câștige procesele, ce le avea. Ba

INSERATE
se primesc în biroul administrației (strada Poplăci nr. 15).
Un șir garmond prima dată 14 bani, a doua-oară ban și 12 a treia-oară 10 bani.

într-o epistolă și scrie nevestei lui Szelle: »Dragă doamnă, fii liniștită; în cauza dumneavoastră totul se va face, chiar și în contra legii«.

Advocatul din Arad câștiga deci procesele lui, fiindcă avea cumpărat un judecător la Curia din Budapesta!

Și când ne gândim, că acești oameni sunt dintre cei mai sus puși, plătiți cu lefuri mari, chemați să judece și asupra năczurilor poporului nostru, mai putem noi avă incredere în dreapta judecătorilor lor? Nu. Foarte că pe acestia îi va ajunge pedeapsa pentru fărădelegile lor, dar căci nu vor mai fi, cari își știu ascunde mai bine faptele lor rușinătoare! Un folos însă trebuie să tragem și noi, din cele-ce zilnic le vedem: să nu ne împreunăm nici să nu spriganim pe cel străin de neamul nostru, căci numai jefuirea noastră o are în vedere; tot așa de mult, ba încă mai mult să ne ferim de acel Român, care îmbrăcănd pielea de oaie se vîră între noi căutând să ne amăgească, ca să călcăm sfaturile și hotărîrile conducerilor noștri celor adevărați, cari s'au jertfit pentru noi.

,Banca Balcanilor“. E vorba a se înființa în București o mare bancă, cu numirea de mai sus și scopul de a da statelor balcanice împrumuturi. Banca va avea sucursale la Belgrad, Sofia și Cetinje. Ziarul francez „Informations“ zice:

»Această bancă va înlesni mijloacele pecuniare necesare guvernelor balcanice în timpul criselor financiare. Intenția Rusiei, prin acest fapt, e de a

FOITA.

Poesii populare.

Din Toracul-mic (Bănat).

Culese de tinerii Constantin Balos și Pavel Negru.

La masa de voe bună
Toți prietenii mi-s-adună,
De masa de voe rea
Toți prietenii fug de ea,
Când aud de mine bine
Toți să string pe lângă mine,
Când aud de mine rău
Cu toți fug care încătrău,
Rămăi singur numai eu.

Mândrulită cu nas lung
Ducea tăieșei la plug,
Uitându-se pe rezoare
și-a versat zama pe poale.
Mândrulită din Bănat
Cum trăegi cu-al tău bărbat?

Cu bărbatu trăesc bine
Că ziua de păr mă tine,
Face-mi capu ca bumbacu
și spinarea ca căldarea.

Mult mă mir căte le știu,
Dar mă mir unde le țin,
În poiată sub lopată
și-mi iau una căte-odată,
Căte-odată când și când
Când imi vine mândra-n gând.

Stii tu mândră-acum un an
Că numai un măr de aveam
Amândoi îl împărteam,
Dar acum s'avem cu sacul
Nu ne-am da unul la altut.

Din jurul Orăștiei.

Culese de Samoilă Stefanie lui Gerasim, iunie.

De m'ar fi făcut maica
Tot-odată cu frunza
Neamțu nu m'ar căpăta,
Dar măicuța m'o făcute
Când pică frunza din dos
Neamțului de bun folos.

Mult mi-a zis mândruța mie

Să nu port peană mnerie,

Că mă ia la cătanie,

Eu de ea n'am ascultat

și cătană m'a luat.

Frunză verde plop și salce

Tu te duci badeo sărace,

Eu cu doru tău ce-oi face,

Tu îi face mândro bine

Că rămăi în sat la tine,

Eu îi face mândro rău

Că mă duce din satul meu,

și mă duce 'n țeri străine

Unde nu cunosc pe nime,

Numai frunza și iarba

Care-i în toată lumea.

Pădurice măruntea

Fă umbră la mândra mea,

Să n'o ardă soarele

Pe cercei și pe mărgenele

și pe buze subțirele.

scăpa statele din peninsula de apărarea capitalurilor germane și austriace, care le înundează necontentit.

• Această bancă mai are menirea să ajute guvernele în lucrările lor principale, pentru că până acum se robiau Germanilor.

• Se crede, că banca se va deschide în curând la București. Ea va avea un capital de una sută milioane franci. Sucursale se vor înființa în toate capitalele celor alalte state ale peninsulei.

Osemintele episc. Leményi.

În 17 Iulie c. a sosit din Viena sacerdul, în care au fost depuse osemintele episcopalui Leményi, eshumate din cimitirul San-Marc din Viena. În scopul acesta au fost la Viena Ilustr. Sa vicarul I. M. Moldovan, însoțit de red. »Unirii« Aurel C. Domșa.

S'a făcut apoi cu toată pompa funerară așezarea osemintelor în cripta bisericuței din curtea metropolitană, unde odihnesc cei mai mulți archierei ai Blajului.

Dimineața la 7 ore s'a sărbătat liturgie, apoi serviciul funeral. Escel. Sa Metropolitul a rostit un cuvânt ocazional.

După aceea sacerdul a fost dus, cu cortegiu mare la criptă.

Pe edificiile publice sunt arborate flamuri negre.

Rușii despre România. Ziarul »Wiedomost« scriind despre progresele făcute de influența rusească în Balcani, observă, că România urmează o politică nebunească și că mai curând sau mai târziu în mod fatal ea va trebui să devină rusofilă.

Noul patriarch. Politische Correspondenz află din Constantinopol, că noul patriarch ecumenic, Ioachim III, a făcut o vizită agentului diplomatic sărbesc Gruici, asigurându-l că se va consacra intereselor religioase ale tuturor naționalităților, cari se țin de biserică ecumenică.

„Cununa“.

Obicei românesc, com. de Iust. Sohorec, inv. (Urmare și fine).

Reîntorcându-se unele glumind, altele cântând doine, ear' altele povestind amicilor lor intime dorul inimii lor, se apucă cu mai mare zel și seceră »Zi de vară până 'n seară«, așteptând cu dor seara : timpul jocului, la casa ţeranului.

Când soarele își ascunde razele sale ferbinți după piscurile munților, hărnicile secerătoare, se lasă de lucru dând isprăvită holdă.

Acum e momentul hotăritor : Fiecare așteaptă să fie aleasă purtătoare de cunună.

Aleasă fiind una, — se înțelege cea mai voinică, — se apucă de impletit spice, formând o cunună.

Așezând cununa pe capul celei alese în formă de colac, pleacă către casă cântând.

DIN LUME.

Din Bulgaria.

Marele duce Alexandru Mihailovici a sosit Mercuri, 27 Iunie st. v. pe bordul cuirasatului »Rotislav« în portul Varna. După schimbul de saluturi între »Rotislav« și yachtul »Nadejda«, pe care se afla prințul Ferdinand al Bulgariei, marele duce și prințul s-au dus la palatul din Euxinograd.

Primirea la palat a fost din cele mai solemne. Prințul pe ministri, marele duce a spus, că visita sa în Bulgaria nu are nici un caracter politic. A adăugat, că se simte între Bulgari ca printre ai sei. Printul Ferdinand a adresat o telegramă de mulțumire Tânărului pentru visita marelui duce. Consiliul de ministri a mulțumit lui de Lamsdorff.

»Reichswehr«, organul ministrului de răsboiu din Viena, vorbind despre visita marelui duce Mihailovici în Bulgaria și despre eventuala căsătorie a prințului Ferdinand cu princesa Xenia de Muntenegru, zice, că atitudinea provocătoare a Rusiei în Orient este foarte îngrijitoare. Printul Nichita al Muntenegrului, care se bucură de un deosebit sprinț al Rusiei, are acum și sprințul Italiei. Situația în Orient este plină de pericole. De vom număra acum și pe Albanezi, continuă organul oficios, ne putem aștepta la grele complicații.

Nicolae II. și Edward VII. în Germania.

În cercurile militare e lăsată stirea, că la parada militară din 14 August va assista și Tânărul și regele Angliei.

Răsboiul.

Guvernul englez a îndrumat pe Kitchener, că să dea o proclamație, în care să provoace pe răsculați a depune îndată armele, căci la cas contrar le va confisca toată avereala.

O trupă de Englezi a fost înjunjurată de Buri la Bloemfontein în ziua de 10 iul. c. După o luptă înverșunată Englezii au isbutit să scape. (Daily News).

»Daily Mail« anunță, că generalul Botha îl-a trimis stire lui Krüger,

Versurile folosite sunt diferite, parte occasionale, parte de dor și a. Astfel de versuri folosite, numai la cunună, sunt și următoarele :

Așa-i rîndul fetelor
Ca și rîndul merelor,
Până-s mere măruntele
Stau rînduri pe crângurile,
Dacă prind a se mări,
Ele prind a se rări.

Secerat-au fetele
Holdă, ca păretele,
Fetele-au tot secerat,
Feciorii, clăi a 'nsirat,
Așa-s clăile în rînduri
Ca cătanele în țuguri,
Așa-s clăile 'nsirate
Ca cătanele 'n parade.

Au pornit pe drum de peatră
Dela holdă secerată!
Haideți feciori, cu rîu 'nsirat
Că li-se uscă grâu!

că până acum 7000 de răsculați din țeară Cap s'au atașat la armata Burilor.

Kitchener a declarat, că pe toți Burii, ce-i va mai prinde, îi va ucide. Până acolo au ajuns dară Englezii, încât să fac ucigași de drumul mare. Generalul bur Botha, că să arete, că pe Buri nu-i înfrică această amenințare englezescă, a dat de stire, că dacă și vor împlini Englezii hotărârea lor, nici la ei nu va mai scăpa oficer englez cu viață.

Din România.

Zilele acestea portul român Constanța a imbrăcat haină de sărbătoare, căci a avut rara ocazie de a primi în sinul seu pe vîrul împăratului rusesc, pe marele duce Alexandru Mihailovici, care a sosit acolo Luni dimineață, venind din portul bulgar Burgas.

Încă de Duminecă seara sosi la Constanța într-o întimpinare înaltului oaspe prim-ministrul Dimitrie Sturdza.

Sosirea prințului Ferdinand.

Luni dimineață la ora 9 a sosit acolo prințul Ferdinand al României și a fost întâmpinat de domnii Dimitrie Sturdza, Luca Ionescu, general Năsturel, comandantul Koslinsky, prefectul Chintescu, primarul Polizu și de toți reprezentanții autorităților civile și militare și de un numeros public.

Primirea a fost grandioasă.

În port staționa toată divizia de mare a flotei române de răsboiu, precum și vapoarele de postă »Regele Carol I.«, »Principesa Maria« și mai multe vase străine.

Sosirea marelui duce.

La orele 9 și 30 minute a sosit marele duce Alexandru Mihailovici pe bordul cuirasatului »Rostislav«.

Primirea.

La sosire a fost salutat cu 21 lovitură de tun, date de bateriile de pe »Rostislav«; s'a răspuns cu același număr de focuri. Comandantul marinei militare române, a făcut o vizită cuirasatului »Rostislav« și a fost primit cu o salvă de 21 de tunuri, ear' îndată ce a pus piciorul pe bordul vasului imperial, acesta a arborat pavilionul românesc. În același timp de pe vasul »Elisabeta«, care a arborat pavilionul rus, s'a tras 21 lovitură de tun.

Căpitânul comandor Eustațiu, șeful diviziei de mare, a vizitat pe șeful vasului rusesc.

Haideți feciori, cu apa
Că se uscă cununa !

E de însemnat, că venind cătră casă, seara, cântând aceste versuri, nu apucă să sfîrșeze pe deplin nici unul, din cauză, că sunt întrerupte de cătră săteni, cari auzind apropierea cununei le se sprijină să intimpină, cu cofele și donițele pline cu apă.

Stând ascunși în intuneric, așteaptă apropierea cununei, ear' când cununa este în imediata apropiere — tiptil, neobservați se repetă, aruncă apa cu dinăcie, făcând o învârlășeală de nu știi ce se alegă. Aici auzi tipete de spaimă și frică, colo risetele sătenilor, cari se bucură de succesul lor, retrăgându-se încet spre casă.

Potolindu-se incătva spaimă, se recheamă, ear' cununa își urmează drumul nesigur și plin de scene de felul acesta, până în fine ajung, ude până la piele, la casa ţeranului — proprietarul cununei.

Prințipele Ferdinand pe „Restislaw“

La orele 11 jumătate prințipele Ferdinand al României, îmbrăcat în uniforma de general în mare ștință, purtând cordonul de mare cruce al Sfântului Stanislav, a făcut o vizită marelui duce Alexandru Mihailovici, care i-a întors-o pe bordul vasului »Regele Carol I«.

Marele duce purta marea cordoană a Stelei României.

Marele duce în Constanța.

După amezi la orele 3 și 30 m. marele duce a vizitat orașul Constanța, casarma vânătorilor și a regimentului de dorobanți.

Seară prințipele Ferdinand a oferit un banquet în onoarea marelui duce și a suitei sale pe bordul vaporului »Regele Carol I«.

Primul toast a fost ridicat de A. S. R. prințipele Ferdinand, care salutând pe reprezentantul Tarului, a beut în sănătatea Tarului și a Tarinei.

A răspuns A. S. I. marele duce Mihailovici, care a mulțumit pentru primirea ce i-s-a făcut și a rugat pe A. S. prințipele Ferdinand să-i fie interpretul pe lângă M. S. Regele Carol spre a-i exprima regretele că nu se poate prezenta. A închinat pentru Suveranii României.

Musica a intonat imnul rusesc și apoi pe cel românesc.

Marele duce a mai închinat pe urmă pentru A. A. L. R. prințipele și prințesa României, pentru armata și marina română.

A răspuns A. S. R. prințipele Ferdinand, închinând pentru marea ducesă, armata și marina rusă.

Musica a intonat imnul românesc și apoi cel rusesc.

Dela adunările cercuale**ale „Asociației“.
Huedin.**

În 24 Iunie n. s-a ținut în Huedin a doua adunare generală a despărțimentului »Hida-Huedin« al »Asociației«. Conducătorii acestui despărțiment în frunte cu dl protopop gr.-cat. Ioan Pop din Morlaca, au desfășurat mult zel și sărăcire. Au înființat deja 14 agenturi și au pus basă unei biblioteci centrale. Adunarea a fost cercetată de mulți.

Ajuns fiind, întră în casă în rînd așa, ca purtătoarea cununei să fie la mijloc, suferind pentru ultima oară groaza de apă aruncată în fețe de către cei aflători în lăuntru.

Răbind atacul, intră în casă, încunjură masa de trei ori cântând, fără a se lăsa cununa de pe capul purtătoarei, apoi se aşeză la masă, așa ca cununa să fie în fruntea meșei.

După o odihnă de vreo cîteva minute, fata, care stă la cornul stâng al mesei, se ridică, și ține așa numita »cuvîntare« în numele tuturor. Ea este următoarea:

Bună seara gazdă mare,
N'ai eșit cu ploșcă afară!

Inajtea cununii!
Te-ai temut, că n'om venii!

Mai de mult am fi venit,
Dar' ne-a fost grâu 'ncălcit,

Si cu apă ne-au stropit;
Mai de mult am fi plecat

Dar' ne-a fost grâul călcat,

preoți, avocați, invetitori, doamne și domnișoare până și de pe la Bistrița și Cluj, între cari d-nii Dr. Frâncu, Podobă, protop. Roșescu din Cluj, Dr. Tripon din Bistrița și a. Adunarea a succedat să poate de bine. Seară s-a dat un concert cu concursul d-șoarelor Virginia Gall și Adelina Piso. După concert a urmat bal.

Cuceu (Sălagiu).

La 1 Iulie n. s-a tinut adunarea despărțimentului XVI. sălăgean al »Asociației« și adunarea »Reuniunii femeilor române sălăgene«. Mai întâi s-a tinut adunarea despărțimentului, premergându-i un serviciu divin săvîrșit prin Rev. D-n Alimpiu Barboloviciu, vicarul Sălagiului. Adunarea a fost cercetată de un public foarte numeros. — După terminarea acestei adunării a urmat ședința »Reuniunii femeilor române sălăgene« sub conducerea d-nei vicepreședinte Veronica Vicas, participând un număr însemnat de doamne. Reuniunea aceasta susține o școală cu 6 clase, având menirea de a deveni cu timpul o școală centrală de fete a inteligenței române din Sălagiu. Școala stă sub conducerea d-șoarei invetitorare Rea Silvia Langa și a directorului Gavril Trif, profesor preparandial pensionat. Reuniunea a pus basă unui muzeu de industrie de casă și port femeiesc din ținutul ei. Avea ei este azi de 11.765 coroane 24 bani, și primește anual dela institutul »Silvania« 600 coroane ajutor pentru susținerea școalei. Reuniunea, după cum am mai arătat, va aranja o expoziție de industrie de casă cu ocazia adunării pentru fond de teatru român în Șimleu. După adunare s-a dat un banquet, iar seara bal.

Esamene la sate.

Avrig.
În 23 Iunie n. s-a ținut esamenele la școală capitală română gr.-or. cu 4 invetitori din Avrig. La fața locului a ieșit dl Dr. D. P. Barcianu, profesor seminarial și referent școlar, însoțit de dl Dr. Elie Cristea, secretar consistorial.

Si cu apă ne-au udat!
D-voastră văți lăudat:
Caveți curți, măndre, de peatră,
Bătăr Frâncii, cai să-i bată
In lontru să nu străbată,
Noi cu Frâncii ne-am bătut,
Si în lontru am străbatut.
D-voastră văți lăudat:
Caveți un voinic frumos,
Ca din o scătulă scos;
Dar' voinicul nu-i acasă,
Că grâu roș i-ați măsurat
Si la moară 'l-ați mănat.
Dar' morarul nu-i acasă,
Că-i dus în pădure
Să pască căpșune și mure,
Morarița meșteriță, a dat poc,
Si-a venit moara la loc,
A turnat grâu roș în coș,
Din coș a căzut în peatră
Si din peatră în covată.
Trei tărițe și-o fărină
Până a fost covată plină
Si-a dus-o acasă

Esameneul a fost condus de dl referent Dr. D. P. Barcianu, iar dl protopop I. Cândeală asculta cu tainică multumire susținătoare la răspunsurile elevilor și elevelor.

S-au esaminat toți elevii din toate 4 clasele, unii dintr-un obiect, alții din alte obiecte, astă că fiecare părinte, care a luat parte la esamen, a putut auzi pe copilul seu răspunzând. Materialul parcurs în decursul anului școlar a fost destul de bine ales și tractat, ceea-ce s-a putut vedea din răspunsurile multumitoare date din partea elevilor și elevelor. În fiecare clasă a esaminat atât dl referent Dr. D. P. Barcianu, cât și învățătorul respectivei clase.

Acă a putut vedea ori și cine dintre cei prezenti pe distinsul bărbat de școală cât de bine se pricepe în ale dăscăliei. Pentru invetitorii prezenti a fost acest esamen o adeverată școală, unde li s-a dat ocazie a iubii și stima pe dascălul lor și mai mult.

După ce s-a terminat esamenele, a ținut dl Dr. D. P. Barcianu o vorbire foarte frumoasă și instructivă celor de față și în urmă ne-am adunat toți invetitorii sub preșidenția dinsului, la o conferință, unde și-au făcut unii dintre d-nii invetitori reflexiunile lor cu privire la acest esamen. Resultatul esamenelelor s-a dovedit în general a fi mulțumitor, ceea-ce a fost și părerea dlui referent școlar.

Cu placere amintesc la acest loc și despre lucrurile femeiești expuse în sala de esamen și lucrate cu dibăcă de elevele școalei sub conducerea domnișoarei Sofia Vasile, la propriul îndemn, pentru ce numai laudă merită.

Recunoștință și mulțumită aduc și pe această cale onor. comitet parochial din Avrig pentru ospitalitatea manifestată față de oaspeții străini prezenti la acest esamen, invitându-i pe toți la un prânz comun.

Între publicul, care a asistat la acest esamen, au fost și mulți invetitori, preoți și alți inteligenți din imprejurime.

Mulțumiți cu succesul acestei zile ne-am depărtat cu nădejde, că pe viitor vom afla un spor și mai îmbucurător la școala din această comună.

Un dascăl.

Si o-a dat la jupăneassă.
A cernut-o prin o sită deasă
De mătăsă.
A făcut un colac frumos,
Scrisă-i față lui Christos.
Dar' rupeți colacu 'n două,
Jumătate ni-l dați nouă!
Ba rupeți colacu 'n tri
C'așa zău ni-și mai ghică!
Trecui valea și o punte
Până la o gazdă de frunte,
Trecui puntea și o vale
Până la o gazdă mare:
C'are plug cu patru boi
Si pogonici căte doi,
Si-un lădoiou cu taleri, noi,
Si ne dați și nouă doi.
Unu mie, pentru mineiuna,
Unu la fata, pentru cununa.
Crească-'ti podina căt casa
Si vravul căt masa!
Din un spic eas' un otic,
Din o mână-o mieră plină.
Fii gazdă cu voe bună

Ciurila (Turda).

Făcându-ni-se cunoscut de iubitul nostru preot, că în 21 Maiu vor avea prunci esamen, ne-am interesat mult să vedem secerișul, pentru că și în anul trecut esamenul nostru a fost mai lăudat decât al tuturora. Dl protopop Codarcea însoțit de preotul local și mai mulți învățători din vecinătate au și sosit la ora hotărîță.

Fiind adunați numărăți oaspeți, între cari și dl Emil Marcu, preotul Silvașului-maghiar, s-a inceput esamenul pruncilor din religiune, din care s-a spus întreg cathechismul și istoria biblică, dând dovadă cu răspunsurile cele bune, că din acesti prunci vor deveni creștini buni. Doi prunci au ținut apoi două vorbiri frumoase către dl protopop și director școlar. După aceea s-a continuat cu celelalte studii, din care încă am auzit răspunsuri foarte bune, dar cu deosebire a făcut plăcere publicului adunat declamațiile și două dialoguri, care s-au predat cu atâta istețime, încât cugetai că nu ești la o școală elementară de pe sate. Tot așa de frumos a fost și cântul, cu care ne-a delectat și pește an corul pruncilor la sfârșit, biserică în toate Duminele.

În urmă dl protopop prin o vorbire frumoasă a mulțumit domnului director, comitetului scolastic și harnicului învățător George Ciugudean pentru ostenelele făcute peste an, zicând: dovdă e esamenul acesta bun, care cu bucurie a umplut inimile tuturora, cari au fost de față, eară învățătorilor din jur a dat impuls de emulație, ca pe viitor și ei să fie lăudați.

Octaviu Felecan.

Corniareva (Bănat).

În 25 Iunie n. 1901 s'a ținut esamenul final pe anul 1900/901 la școală comună din Corniareva, fiind de față primarul comunal ca președinte al scaunului școlar împreună cu alți membri ai acestuia, inteligenți, mai mulți poporeni și părinți ai fiilor de școală.

S'au esaminat școlarii prin dl inv. Alexie Bijan, dând din toate obiectele de învățămînt răspunsuri corecte și

P'asta mândră de cunună!

Noi cununa nu 'ti-o da,
Până plosca nu 'ti arăta,
Si-un voinic frumos ni-'ti da,
Ce cununa ne-a lăsat
Si 'n gură ne-a sărutat,
Dar nu-l dați dela ușă
Să fie cu guse,
Nici dela vatră
Cu gura căscată,
Nici dela pat
Să fie colțat,
Ni-l dați dela masă,
Că ni-e copila aleasă!
Hai voinice și o ia,
Că copila-i tinerea,
Si cununa e cam grea
Si nu o poate ținea!

După sfîrșirea acestei cuvîntări, un fecior care e destinat mai dinainte spre acest scop, înaintează spre masă până în fața purtătoarei de cunună.

Când a ajuns feciorul aici, purtătoarea cununii se ridică, eară feciorul să-

foarte bune; disciplina școlară încă a fost exemplară.

S'au declamat mai multe dialoguri și poesii frumoase, care au mulțumit pe toți cei prezenti.

In urmă dl protopop local Nestor Brînzeiu simțindu-se asemenea foarte mulțumit, prin o vorbire frumoasă a mulțumit dlui învățător pentru progresul făcut, arătând și elevilor parte cea bună, ce are omul în viață, după carte ce învață.

Iacob Talpes.

Învățător pensionat și membru școlar.

Sighișoara.

În 16 Iunie n. s'a ținut esamenul public la școală noastră gr.-or. română din cetatea Sighișoarei.

Esamenul a fost condus de dl protopresb. Demetru Moldovan, încunjurat de un număr foarte însemnat de domni, doamne și domnișoare, precum și de epitropia, comitetul parochial și un număr foarte mare de credincioși.

Esamenul s'a inceput cu elevii clasei prime, continuându-se cu elevii din clasele II. și III. Succesul strălucit al esamenului cu toate trei clasele a dovedit și de astă dată, că învățătorii nostri, domnii: Iuliu Holdér, Vasiliu Suciu și Ambrosiu Stoicoviciu sunt la culmea cheamării lor, îndeplinindu-și datorințele cu conștientiositate.

La finea esamenului dl protopresb. Demetru Moldovan în termeni calzi și alesă a ținut la adresa elevilor o vorbire foarte instructivă, dându-le îndrumări și sfaturi foarte potrivite pentru viitor, și apreciind succesul esamenului a adus laudă meritată dlor învățători: Iuliu Holdér, Vasiliu Suciu și Ambrosiu Stoicoviciu, pentru succesele obținute.

La terminarea acestei vorbiri a luat cuvîntul dl învățător Vasiliu Suciu, care asemenea prin cuvînte foarte alese mulțumește pentru conducerea înțeleaptă și cu tact a esamenului. Mulțumește și stimatului public pentru viul interes celor care făță de școală.

Dureroase și duioase au fost cuvîntele dlui Vasiliu Suciu, când a adus la cunoștință poporului, că are să ne părăsească pentru totdeauna, spunându-ne,

rutându-o și ea cununa de pe cap și scuturându-o deasupra mesei și predă gazdei. După cele întemplete, primesc câte un păhar de beutură, după care merg să schimbe vestimentele cele ude. Reîntorcându-se sunt poftite la masă, unde cinează. La începutul cinii, fata care a ținut cuvîntarea se ridică cu un păhar de beutură și încină gazdei următoarele:

Să trăești gazdă, găzduită!
Eu 'ti încin o copilă,
Cu mâneci albe, pestriță.
Eu 'ti încin cu acest păhar,
D-zeu cu mare dar;
Cel-ce înfloreste florile,
Si pornește vînturile,
Si uscă fénul cu soare
Grâu-l coace cu răcoare.
Vieță bună d-tale!

După cină urmează jocul cel mult dorit, care durează 2-3 ore. Eară la sfîrșitul jocului urând gazdei noroc, să duc fiecare la casele lor.

că provedința l-a ridicat la treapta preoției. Într'adevăr pentru noi perderea dlui învățător Vasiliu Suciu e o lovitură, o durere foarte mare! Dar în durerea noastră ne mai măngăiem cu aceea, că ne-au rămas cel puțin cei doi preaiubiți învățători, d-nii Iuliu Holdér și Ambrosiu Stoicoviciu, rugându-i, ca măcar dinșii să nu ne părăsească. Mulțumindu-le și pe această cale dlor învățători pentru ostenelele făcute atât în școală că și afară de școală, le zic un trăească învățătorii din Sighișoara, cari prin diligența cea mare, prin purtările exemplare atât în școală că și afară de școală, au câștigat simpatia tuturor, nu numai a Românilor, dar chiar și a străinilor!

Sighișoreanul.

Societatea pentru fond de teatră.
Programul
festivităților din prilegiiul adunării »Societății pentru crearea unui fond de teatră român«, ce se va ține săptămână în Simleul-Silvaniei, la 2 și 3 August st. n.

a) la 2^{1/2} ora d. p. primirea comitetului societății la gara Simleului. Primirea și închirierea oaspeților;

b) la 8 ore seara serată de cunoștință în »Hotelul Național«;

2. In 1 August a. c. st. n.:

a) la 8 ore dim. serviciu divin în biserică gr.-cat. română din loc. Răspunsurile le va executa corul teologilor de Gherla;

b) la 11 ore a. m. prima ședință a adunării;

c) la 2 ore d. p. banchet;

d) la 8 ore seara concert și reprezentări teatrale. Programa detailată se va trimite la foi și se va distribui în seara reprezentărilor la cassă.

3. In 2 August a. c. st. n.:

a) la 9 ore dim. a două ședință a adunării;

b) la 1 oră în zi prânz comun la carte;

c) la 3 ore d. p. excursiune la Pădurița Morii: »Vila Ana«;

d) seara la 8^{1/2} ore petrecere de vară în promenada orașenească.

4. In 3 August a. c. st. n.:

Excursiuni în jurul Simleului.

5. Sub durata festivităților vizitarea expoziției obiectelor industriei de casă aranjate de reuniunea femeilor române din comitatul Hunedoara și Sălagi.

Nota. P. O. oaspeți sunt rugați în privința cuartirului a se adresa până în 22 I. c. la dl Ioan I. Lazar, contabil la institutul de credit »Silvania«, în Simleul-Silvaniei.

Biroul comitetului aranjator sub decursul festivităților va fi permanent în localitățile institutului de credit »Silvania«. Trenurile sosesc dela Carei la 10^{1/4} ore a. m., dela Cluj la 4^{1/4} d. m., dela Oradea la 1^{1/2} d. m. și seara la 10^{1/2} Simleul-Silvaniei, la 9 Iulie 1901.

Comitetul de primire.

Mohamedanii la Meca.

Intre inchinătorii la un singur D-zeu sunt câteva sute de milioane, cari o fac aceasta după învețările prorocului minchos Mohamed. Inchinătorii acestuia, numiți mohamedani (Turci, Tătari, Arabi, Indieni, Persiani, Afgani etc.) sunt pe lângă altele indatorați să meargă odată în viața lor la Meca, un oraș în Arabia și locul cel sfânt al lor. De indatorirea aceasta sunt deslegați numai sclavii, nebunii și săracii. Fiecare mohamedan credincios face tot, ce îi este cu putință, ca să poată ajunge odată în viața lui la Meca și să capete apoi numele de *hagi*. Numai Turcii și Tătarii de sub stăpânirea românească (Dobrogea) au slăbit în implinirea acestei datorințe, fiind între ei foarte puțini, care să fi făcut drumul acesta.

Înainte de plecare își face testamentul și-și ia sănătate bună dela toți cunoscuții. Pregătirile acestea ca pentru moarte le înțelegem, dacă ne gândim, că mulți dintre ei nu se mai reinseră, murind unii de ciumă, alții de gloanțele tălahilor de drum, cari fi păndesc în pustiurile Arabiei.

Toți își iau merinde cu ei pentru mai multe luni: saci cu pâne făcută acasă și uscată la soare, carne de oaie uscată sau afumată, pusă în său și ținută în cutii de tinichea. În cele dințăi luni e încă bună carnea aceasta, mai târziu însă se acopere cu mucegaiu și capătă un miros neplăcut. Unele seminții tătărești au carne de cal, de care mânâncă și Tătarii Nohai din Dobrogea.

Mohamedanii din Europa (Rusia, România, Bosnia, Turcia) se adună la Constantinopol, de unde se duc cu vapoare la Egipt. Aici se pun pe vapoare, în cari ticsiți ca oile pleacă pe Marea Roșie înspre sud. Când se apropiie de Iambo, portul Medinei, sau de Geda, portul Mecei, se scaldă toți, își lapădă hainele, pe cari le-au avut de o lună pe ei și se îmbrăcă cu *ihramul*, haina cea sfântă. În Geda se întâlnesc mohamedanii europeni cu cei veniți din Africa și din Asia-de-sud. Dela Geda la Meca călătoresc 2 zile, călare pe măgari sau pe cămile. Călătoria e împreună cu mari primejdii, pentru că ținutul acesta e plin de tălahi arabi, cari, deși sunt și ei mohamedani, îi jefuesc pe bieții peregrini fără milă.

Înainte de a se inchina la Caaba, locul hotărât de sfânt prin Mohamed, se duc pe muntele Arafat, unde cadiul din Meca se roagă împreună cu ei. De aici merg la Misdelife, unde stau peste noapte. Când dă cadiul semnalul, se aruncă toți la pămînt și adună fiecare 49 petri. În dimineață următoare se duc cu aceste petri în valea dela Mine, unde zic, că li-se arată diavolul. Când li-se năzărăste aceasta, aruncă toți cu cele 49 de petri înspre el. Ne putem închipui, că petri vor fi acolo, dacă avem în vedere, că în tot anul sunt sute de mii de peregrini adunați. După ce l-au bătut pe diavolul cu petri, fac jertfă, tăind oi sau capre. Miroslul grozav dela atâtea vite ucise în căldura cea mare de acolo îi face chiar și pe peregrini să fugă curând de acolo. Ajunși eară în Meca, încunjură Caaba de șepte ori în fuga mare, până când obosiți cad jos. Îsprăvind cu

această încunjurare, bea fiecare din fântâna cea sfântă, a cărei apă se vinde și în sticle cu prețuri mari.

Caaba este un edificiu patrat, în care se află o peatră mare neagră, despre care susțin mohamedani, că a fost patul lui Adam. Mai năînte sărutau peregrinii această peatră, dar molipsindu-se mulți de boale, să oprit aceasta.

Peregrinii se reintorc în patrie pe același drum. Acasă îl așteaptă pe cel ce a fost fericit să meargă la Meca satul întreg. El poartă acum numele de *hagi*, fesul pe cap și-l leagă cu un brâu lat, care are altă coloare, de cum e a celor laiți mohamedani și toți îl țin de sfânt. Numele de *hagi* se moștenește din tată în fiu și acesta e mandru putând adaoga lângă numele lui și al tatălui seu și pe cel de *hagi*, deși n'a fost la Meca.

ESTRAS

din petiția înaintată ministrului de culte și instrucțiune publică referitoare la revisuirea legii de pensiune a invățătoarești de comitetul regnicolar. Tradusă de membrul aceluiași comitet dl Nicolau

Albani, invățător dirigent domenial.

(Urmare și fine).

Veduva

a) după moartea bărbatului rămâne în toate drepturile bărbatului computate $\frac{1}{2}$ an, afară de aceea să capete accidentările de înmormântare în sumă cât îi fac venitele pe 3 luni ale reșoșatului;

b) pensiune după computarea tuturor venitelor bărbatului seu în suma de 50%.

9. Accidentările să se aplacideze pentru creșterea copiilor, la băieți până la etatea de 20 ani, la fete până la 18 ani.

10. Orfanii de tată ori mamă numai să capete a 6-a parte din dreptul ce îi se compete mamii fără considerare la numărul copiilor.

11. Orfanii de tot să se crească în orfelinate ori familii acomodate atât din punct de vedere al educației, cât și sanită, în casul din urmă să capete partea ce-i compete mamii lor din pensiune în suma de 50%.

12. Procente de contribuire cu ocazia avansamentului de salar dela 50% să se reducă la 25%.

13. Procente anuale de 2% din conță să se urce la 3%.

Taxele să se încaszeze ca dare comună la fiecare cuartal de an.

Venitul provenitor din procentul al 3-lea în cei 3 ani dintăi se va întrebui pentru cassa invățătorilor »Francisc Iosefină I.«, în anii dela 4—6 să se întrebuize pentru fondul bolnavilor, din fondul de pensiune să se destineze resp. să se rupă o astfel de parte, încât să se poată da cuota la acei invățători cari au servit înainte de 1870 și susținătorii școalei nu se pot deobliga la solvarea aceleia.

14. Contribuirea statului să se ridice la șese sute de mii coroane (600.000 cor.)

15. Accidentările de 30 bani se susțin și devin deobligătoare.

16. Afară de acestea toate drepturile și venitele asigurate prin legile și ordonațiunile guvernului de până acum se susțin și mai încolo.

17. Spesele cu manipularea fondului să le supoarte statul.

18. În decurs de 10 ani, pe an 10 mii coroane din venitul fondului au să se întrebuize pentru cei ce n'au fost primiți din cauza etății trecute, sau pentru orfanii invățătorilor, cari au reșosat înainte de un ser-

viciu de 5 ani, după 10 ani tot capitalul este să se întrebuiască pentru acești din urmă.

19. Dorim ca în comitetul manipulator invățătorimea să se reprezinte: 1. prin 1 invățător pentru asile de copii (kisdedovó)! 2. prin un invățător elementar; 3. prin un invățător dela școalele civile și afară de aceșia prin un referent ales din cînd în cînd de comitetul regnicolar. În comisiunile comitatense de pensiune să fie reprezentată reunirea oficioasă din comitat prin un membru, care să aibă drept de vot și consultare.

20. Fondul invățătoresc să stea sub supravegherea ministrului de instructie, dar să obțină o organizație de sine stătătoare.

21. Sustinătorii școalelor cu fonduri proprii sunt deobligate a asigura în decurs de 1 an toate avantajile asigurate în legea de pensiune.

22. Legea de pensiune tot la 10 ani să se revisue.

Eată, Excelența Voastră, acestea sunt dorințele invățătorimii ce se leagă de revisuirea legii de pensiune. Rugându-vă cu umilită stimă să binevoiți a le lua în grădoasa-vă atențune și pentru îndeplinirea lor a întrevenii cu toată auctoritatea.

Învățătorimea depune în mâinile tării a Excelenței Voastre această cauză cu deplină încredere.

Din încrederea adunării generale a comitetului regnicolar invățătoresc ținută la 1900, August 16 etc. etc.

Budapesta, 1 Martie 1901.

Lakits Vendel m. p., Hajos Mihály m. p., președintele comitetului regnicolar.

Această petiție pentru orientarea invățătorimii fără deosebire de naționalitate și confesie se decide să se publică în »Foaia școlastică« și »Foaia Poporului« din Sibiu în interesul invățătorilor. Hotărîre adusă în adunarea inv. din desp. Făgăraș, ținută în 19 și 20 Mai 1901 în Vad.

Octavian Popp, secretar al despărț,

La școală de cadeți!

Partea cea mai mare din părinți se gândesc cu îngrijire la viitorul cel mai apropiat al copiilor lor. Îndeosebi cei ce au băieți, cari au terminat patru clase gimnaziale sau reale, nu prea știu ce să se facă. Dându-l mai departe la studiu, trebuie să știe dela început, că vrînd să facă ceva din el trebuie să-l lase să îsprăvească gimnasiul întreg și să-l mai dea după aceea încă la o școală finală. Mai curînd asigură părintele viitorul băiatului seu dându-l în școală de cadeți. Plata anuală de 300 cor. e, am pută zice, mică, dacă socotim, că pentru 150 fl. elevul capătă quartir, instrucție, mâncare, haine, cu un cuvînt tot ce-i trebuie și dacă mai socotim și aceea, că învățând bine i-se micșorează această taxă, care poate fi plătită și în rate lunare.

Mai e ceva. Elevii, cari au absolvit cursul al III-lea și devin neapări pentru serviciul militar, pot să facă examenul de maturitate la o școală reală, ceea-ce e un mare favor.

Mulți părinți, ori chiar băieți, se vor teme să ceară primirea în școalele de cadeți din cauza necunoașterii limbii germane. E adeverat, că din cauza sistemului de azi ni-sau făcut aproape cu

neputință însușirea limbii germane, care ca limbă universală ar trebui să o cunoască fiecare om cult. Știm și aceea, că la gimnasiile ungurești își bat numai joc de limba germană. Împrejurarea, că copiii nostri știu puțin nemțește, n'are să ne sparie, pentru că cel slab în privința acestei limbi poate să facă un curs pregătitor de un an, în care repeleză aceea ce a învățat în gimnasiu, dar' acum în limba germană. Că trebuie să facă 5 ani, în loc de 4, nu e mult, căci și așa cu 20 de ani iasă oficer, apucând într-o carieră frumoasă cu o leaș bună. În cererea de primire trebuie însă amintit, că părintele se învoește, ca copilul lui să fie primit în cursul pregătitor, dacă băiatul nu va pute face esamenul de primire.

Condițiunile de primire le-am publicat pe larg în numerii trecuți și le vom tipări curând în broșură separată, pe care și-o va putea procura fiecine pentru câțiva cruceri. Fiind terminul ultim pentru înaintarea rugărilor 15 August n., să se grăbească cei ce au gândul la armată, singura instituție din patrie, unde aflăm și noi dreptate.

PARTEA ECONOMICĂ.

Iepuri de casă.

Se văd și pe la satele noastre ici-coleia iepuri de casă, dar' acestia sunt ținuți numai de petrecere câțiva timp, până se satură omul de stricăciunea ce o fac, fiind lăsați liberi, și să scapă currend de ei. E pagubă, că nu gândește nime ce folos relativ mare se poate trage din îngrijirea lor. Cultura iepurilor de casă, cari ajung la o greutate de 5-7 chlgr. e foarte desvoltată în Anglia, Francia și Belgia, unde cultivătorii câștigă după ei milioane de cor. pe an. Si în Holanda, Germania și Svitiera e recunoscută importanță acestei culturi, care crește din an în an.

În Anglia și Irlanda se consumă cantități mari de iepuri de casă în familiile cele mai bune și pentru muncitorul englez friptura de iepure nu lip-

IOAN ISTEȚUL.

— Legenda —
de

V. A. Urechiă.

— Cumetriță dragă, dragă cumetriță!

— Ce poftești cumetru Urechiă, de mă chemi la pîrleaz?

— Rogu-te, împrumuță-mi nițică sare.

— Cum de nu? Eată încă proaspătă, de sub pisălog... Da ce, cumetru, te lăsați de senatorie, te facuși bucațar?

— De! cumătră... tot o bucătarie și încă proastă și senatorie!... Numai nu pentru asta îți cerui nițică sare... Ia am găsit, cumătră, umblând mai de-unăzi pe lângă casarma Malmezon, o poveste cam lâncedă și voiu să cerc ce o ești de 'i-oia un prăvuleț desare...

— Ce ai găsit la casarmă?... Ei, da, fie ce-o fi... Eaca sarea cerută... De 'ti-o mai trebuli cumetru...

sește Dumineca pe masă. Din Belgia și Franția vin în toată săptămâna peste 300 mii de iepuri de casă la Londra. În Paris se mănâncă zilnic 20 de mii.

Soiuri sunt foarte multe. Cele mai bune de carne sunt soiul flandric, uriaș de Viena, normandiu, argintiu și corciturile dintre acestea. Pieile vinete și moi ca barsonul ale soiului uriaș de Viena se vând cu 1 coroană, pieile argintiu și mai scump.

Iepurii se sporesc foarte tare. Bărbătușii să nu fie folosiți pentru prăsilă înainte de ce au împlinit 9 luni, femei-uşele înainte de 6 luni. De prăsilă sunt buni 3-4 ani. Pentru 6-10 iepuroici ajunge un iepure. Împărechindu-se iepuroaica de șese ori într'un an și socotind numai 4 pui la o fătare, avem dela una cel puțin 24 pui în anul dintâi și 300 într'al doilea. Iepuroaica poartă 30 de zile și după 2-3 săptămâni iasă puii, cari la început sunt orbi, din cuiib.

Iepurii de casă se tin în cotele separate, cari pot fi făcute din bucăți de scânduri, lădițe stricate etc. Curătenia, lumina și aerul sunt condiții neapărat de lipsă, dacă vrem să avem folos mai de ispravă după ei. În ce privește nutrețul, ei mănâncă aproape tot, ce produce grădina și câmpul. Îndeosebi le plac și păstăcioasele și ovăzul, cari îi fac cărnoși. Fără bun trebuie să fie totdeauna în coteț. Iepuroaicelor, cari lăpteză, le dăm și lapte de capră sau lapte fert de vacă, puilor întărcați pâne muiață în lapte.

Carnea de iepuri e albă. Dacă nu s'a schimbat mai adeseori nutrețul, ea are un gust cam dulciv, care se perde însă, dacă o pregătim cu sare și puțin oțet. Iepurii mai tineri se coc sau se frig, cei mai bătrâni dau supă bună, zamă acră, tocană. După analiza ce a făcut-o profesorul Dr. König, carneata ușor de mistuit a iepurilor de casă are mai multă putere nutritoare (21.5% albumină și 10% grăsimi, decât cea de vită, porc și găină).

Cheltuelile împreunate cu cultura iepurilor de casă sunt foarte mici. La sate chiar nutrețul nu costă nimic, coțecioarele pentru ei tot așa. Un iepure și o iepuroaică de prăsilă costă până

— Mulțumesc, cumetriță...

— Pentru puțin cumetru Urechiă!

Păi, ci-că era la casarmă la Malmezon un soldat de-i zicea Ioan Istețul. Nu că doară era istet, ci pentru că nu era istet de loc, da de loc! Căpitanul Gloanță, la care de o vreme Ioan era dat de vistavoiu, fi zicea adese, la dinșul acasă, cum fi zisese și la casarmă peste doi ani de vreme:

— Ioane, istet, mai istet, mă Ioane!

Recruții din fiecare contingent, tot auzind aste vorbe, crezură că vistavoiului căpitanului Gloanță fi zice: Ioan Istețul și deșcă Istețule* azi, și deșcă Istețule* mâne, porecla se lipă de nume ca mușchiul de pom. Dela o vreme și Ioan însuși, când îl întreba un sublocotenent*) eșit proaspăt ca felia

*) Gradele (sergile) se numesc în România astfel: fruntaș, căprar, sergent, sergent-major. Ear la ofițeri: sublocotenent, locotenent, căpitan, major, locotenent-colonel, colonel, general.

la 10 coroane. De altă parte avem totdeauna o carne bună la casă, ear' din piei, cari dacă sunt dela un soiu bun se vând cu 1 cor. și mai bine, încă se scoate un căștig frumosel.

Cel ce vrea să-și procure un soiu bun, se poate adresa la dl Heinrich Straka, secretarul reuniunii pentru cultura iepurilor de casă din Viena, X. Hentzigasse nr. 6, alăturând epistolei (scrise nemțește) și o marcă postală pentru răspuns.

Pregătiri pentru o nouă bancă.

Sibiu, 7 Iulie n. 1901.

Cu data Sibiu suburbiul-de-jos, 6 Iulie a. c. ni-se scriu următoarele: Astăzi, Duminecă, după serviciul divin, la care au asistat aproape totalitatea credincioșilor parochiei noastre gr.-or., parochul nostru, părintele Constantin Dimian, ne-a vestit, că referentul consistorial, dl Victor Tordășianu dorește a ne vorbi despre unele așezăminte folosite nouă peste tot și economilor și meseriașilor nostri indeosebi. Dl Tordășianu, luând cuvântul, ne pune la inimă cauza »Reuniunii române de înmormântare din Sibiu« carea înființată abia de un an, a dat ajutorare de peste 1000 coroane în cele 10 casuri de moarte întemplate în sinul Reuniunii. Ca dovadă a însemnatății și a marelui folos, ce acest așezământ îl aduce membrilor sei, se va face și imprejurarea, că la ea sunt înscrise 400 membri. Direcțiunea cu aprobația adunării generale în vederea acestora hotărîre a luat de a se înființa o nouă secție cu 300 membri. Membrii, cari se înscriv la noua secție, solvesc taxa de înscris 2 cor. și taxele 20 bani pentru casurile de moarte întemplate singur între membrii din această secție.

După toate acestea dl Tordășianu ne-a vorbit pe larg despre folosul, ce noi l-am avut dacă am alcătui pentru trebuințele noastre un fel de bancă populară, asemenea băncilor ce de o vreme încocă le alcătuește statul, și de care bine de curând a alcătuit și în orașul nostru. Chemarea acestor bănci este de a sări în ajutor părășilor cu împru-

de unt, din școala militară, cum îl chiamă, răspunde, cu mâna la bonetă stând smirna:

— Ioan Istețul, să trăiți domnule sublocotenent!

Veni acum vremea să fie liberat din oaste Ioan Istețul și se pregătea să se întoarcă la satul lui, care era hătculo, departe, în județul Rimnicul-Vâlciu, unde îl aștepta o muieră frumoasă și tinéră, că apucase a-și pune pirostile popii pe cap înainte de ce părdalnicul de sorț să-l fie chemat la oaste, doar o invia vitejia lui Stefan cel Mare și-a lui Mihaiu-Viteazul... și pe ce odor de muierușă nimerise Ioan!... Isteț nu era Ioan, dar' dragostea n'are ochi, ci-că, și deci fata dascălului dela biserică din Sălăcaji, — satul lui Ioan, — ca să nu mai treacă o săptămână a brânzii peste 18 ani impliniți, fără ca peteala să-i poielească găștele negre ca peana corbului, primă să fie nevasta lui Ioan. Si eaca

muturi căştigate cu puşină cheltuială, (în timp şi bani), împrumuturi date atunci, când lipsă avem de bani şi date în suma de care avem trebuinţă şi mai presus de toate sume, ce nu se pot cheftui decât pentru trebuinţele aduse la cunoştinţa direcţiunii băncii atunci când împrumutul s'a cerut. Cu sume mai mari sau mai mici primite dela însoţire ne putem folosi la lucrul câmpului, la cumpărarea de unelte economice, la procurarea de cătră meseriaşi a materialului neapărat, confectionarea marfei ş. a. m. d. p. Aceste bănci sunt folositoare şi pentru cuvântul, că banii noştri n'ar mai ajunge în mâni străine şi din profitul lor ne-am puté ajuta la diferitele trebuinţe ale bisericiei, școalei etc. De încheiere d-nul Tordăşianu ne roagă să ne gândim asupra acestui lucru, pe care îl va aduce şi la cunoştinţa parochienilor bisericei gr.-cat. şi la a celor din parochia din Sibiu suburbii Iosefin. Numeroşii credincioşi au urmărit cu viu interes cele espuse şi au subliniat cuvintele vorbitorului cu esclamaţiuni de »trăească«. Din parte mi doresc din toată inima, ca şi acest nou aşezământ folositor fiinţă să ia între noi asemenea »Reuniunii române de înmormântare din Sibiu«, alcătuită la stăruinţa domnului Tordăşianu. Dumnezeu să ne ajute.

Un parochian.

SEATURI.

Contra gărgărişelor. După-ce e gol podul sau coşul, unde am ținut bucatele, aşezăm înainte de a insera câteva piei de oaie cu lâna în jos. Gărgărişele şi larvele lor se adună în decursul nopţilor răcoroase bucuros sub ele, aşa că dimineaţă n'avem decât să le prăpădim. Dacă aflăm după câteva zile numai puține gărgărişte sub piei, spălăm podul etc. cu o zamă de ceapă (3 cepe mari de 25 litri de apă), care e un bun mijloc de-a le omori sau cel puțin alunga, pe cele-ce vor mai fi rămas. După vre-o 14 zile mai punem încădată piei, ca să prindem, ce s'ar mai fi prăsit din ce au scăpat, şi apoi mai spălăm încădată cu zama de ceapă.

Gunoitul pomilor încărcaţi. În pămînt mai slab, dar' şi în unul mai gras, nu găseşti pomii încărcaţi cu multe poame destulă hrănă. E deci de lipsă, ca să le ajutăm acum prin gunoare, altmîntrelea rămân poamele mici sau fără gust bun. Gunoitul se face mai bine cu zamă de gunoiu subțiată bine cu apă. În prejurul pomului, cam la aceeaşi depărtare de trunchiu, în care se întinde şi coroana, facem un șanțuleşti în care turnăm zama.

Contra păduchilor de albine să dovedit că bun mijloc naftalina, care are un miros penetrant, dar nestrîngător pentru albine. Naftalina o punem pe o hârtie şi aceasta o aşezăm sub coşniţă, unde stă o zi sau o noapte. Cele mai multe din aceste gângăni, cari năcăjesc mult pe bietele albine, pe care se aşeză căte 20–30, cad ameţitejos. Noi n'avem decât să le prăpădim apoi. După căteva zile şi după o săptămână mai punem încădată naftalină în coşniţă, că să nu mai rămână nimic.

Jupuiturile coajei pomilor se vindecă mai curând, dacă, după-ce le am curătit bine şi le-am uns cu ceară de alitoit, facem în coaja de pe laturea ceealaltă câteva creştări mici, silind astfel sucul să se grămădească mai cu seamă la rană.

Pete albe din mobile polite se depărtează dacă cu o bucată de postav muiată în o micstură egală de spirt şi uleiul de in, se freacă bine până dispar de tot.

Contra omidelor de varză ne dă un abonent al nostru următorul sfat: Cât ce observă cineva că îi atacă varza omidele, să presare tot firul de varză cu tăriile de orz, aşa ca toată frunza şi căpătina să fie coperite de ele. Dacă ar veni ploaie şi ar spăla tăriile, trebuie să repezeze. Omidele fug de tăriile ghimpoaşe şi varza rămâne nevătemată.

Pălăriile de paie de coloare întunecată se curăţă uşor cu o bucată de mătasă şi câteva picături de unt-de-lemn de Provence. Periem mai întâi bine pălăriile, le frecă apoi bine cu unt-de-lemn şi pe urmă le poleim cu petecul de mătasă, până când nu se mai cunoaşte grăsimea. Paiele vor străluci ca si nouă fără să-şi pierdă elasticitatea.

De muşte apărăm mobilele şi oglindile spălându-le cu apă, în care a stată câteva zile aiu (usturoiu).

Pentru prăpădirea clojanilor punem la un loc, unde umblă clojanii, dar şi nu şi animale de casă, seara, un blidişel (tîier, farfurie) cu făină şi zăhar, lângă el un blidişel cu apă proaspăt. După-ce au mâncaj clojanii făina aceasta, mai punem odată. A treia-oară punem în făină cam jumătate făină de varnestins. Clojanii vor mânca şi din aceasta şi bînd apă se vor prăpădi.

Numai ceea-ce crăta să ridică bunăstarea omului şi a naţiunii. Ce folos, că muncim cu sîrghiu, şi apoi nu crăta, ci risipim banii pe nimicuri, lăsându-ne duşi de pofta nebună de a trăi peste puterile noastre, ca să arătam semenilor nostri, ca stăm cine ştie cum de bine. Şi dacă n'ar fi tot acestia, cari ne răd, după-ce ne-a îmbrîncit nevoia! Munca de azi trebuie să fie îndreptată şi pentru acoperirea lipselor de mâne: în anii grași să adunăm pentru cei slabii. Crătarea nu e înăscută omului. Ea se căştigă prin experienţă, creştere şi cultură. Numai luminându-se sufletul omului poate să judece bine, ca să vadă cât plăteşte crătarea.

Negetii de pe fişele vacilor se îndepărtează spălându-i în fiecare zi după mulc cu apă, în care am disolvat mult alaun. Tot aşa de bună e şi ungerea cu slănină.

că avea să se întoarcă la satul seu, la Sălcăi, cu 600 de leuşori în pungă.

Că avea Ioan muiere, o spusei mai sus... S'apoi vorba ceea: de muiere nu scapă nici dracul! Dar că Ioan avea 600 de leuşori, căt de a-şi legă de grumazi o belea de femeie!

Eacă şiretenia celor 600 de lei ai lui Ioan:

Nu cu multe luni îndărăt era Ioan cu căpitanul Gloană, care era dat de ordonanţă, în Tîrgul-Ocnei în Moldova. Într-o zi îl chiamă dl căpitan:

— Să duci, mă Ioane, — îi zice căpitanul, — să duci porunca la vameşul din ponorul Vulturului, din sus de Slănic...

— Am înțeles, domnule căpitan... dar...

— Dar ce?

— Dar nu cunosc drumul prin munţii ţăia... Să trăişi domnule căpitan!

— Mergi şi tu pe unde merg şi alii, că vei nimeri... Nimeresc orbii Brăila!

aşa: mai cu peciu dela protopopul pe doi cărlani, mai cu ceva colaci dela moş popa, se făcă nunta lui Ioan cu Acsinia fata dascălului.

Si pe traiu, neică!

Aş! pe traiu! când nu 'şti ai sfîrşit de crestat reboajele datorilor cătră cinstita cărmuire!.. Numai ce-l umflără pe bietul Ioan dela vatra unde, într'o bună dimineaţă Acsinia pusese să se sfădească în oală, la cloicot, nişte dragi de sărmăluje de carne de mascur, şi unde 'mi-l duseră la comisia de recrutare şi unde 'mi-l desbrăcară — să nu vă fie cu bănat — gol-golişor cum 'l-a făcut mumă-sa... Si unde un domnişor cu mustaţile rase, ca bobocul jumulit cu epă cloicotită, 'mi-l ciocăni şi pe faţă şi pe dos...

— Bun! — strigă acest domn, par că ar fi ales un pepene de-i copă!

Si câteva zile după aceea Ioan era la casarmă la Malmezon, în ciubote scă-

ciate şi mari de nu-i ţinea pe picioare nici cu trei rînduri de obiele şi 'mi-l băgară pe bietul Ioan în nişte pantaloni cari se pomeneau la casarmă din »recrut« în »recrut«, că încădată avuise să »văpuşcă« roşie... De largi nici vorbă!... doi Iuoni puteau să se aciuiască în cei doi craci... Ear' bonetul îi cădea lui Ioan până peste ochi... Noroc că se oprea în urechile cam răsărîte ale lui Ioan, că altfel n'ar mai fi văzut, cu el pe cap, nici înaintea ochilor...

Şepte ani rămase Acsinia fără de omul său. Hei! pe atunci nu era numai trei ani slujba de ostean şi cu atât mai puşin nu era pe 6 luni, căt fac acum coconasii, ca să dovedească că egalitatea înaintea legii e lucru sfânt!

Ce a fost, a fost! Acum Ioan era să fie liberat din oaste. Si ce vesel mai era! Întâi pentru că avea să-şi afle casa şi muierea, pe care de şepte ani nu le mai văzuse; şi al doilea, pentru-

Stiri economice.

Din statistica lunei lui Mai. În Mai a.c. au fost 60.466 nașteri și 40.285 casuri de moarte, sporul populației în toate țările coroanei ungare deci de 20.187 suflete. Căsătorii s-au încheiat 17.976. De tuberculosă au murit 6845, cei mai mulți în pusta Ungariei. De tusă măgărească au murit 518, cei mai mulți în Ardeal. Pasapoarte s-au dat în Ardeal 9919, cele mai multe în comitatul Sibiu (1119), Brașov (994), Zemplin (811), Treiscaune (585), Târnava-mare (469), Ciuc (429), Făgăraș (358). Focuri au fost 1227 cu o pagubă de 2,937.874 coroane. Terguri de țeară s-au ținut 603, la cari s-au minat 620.405 (235.666 vândute) vite cornute, 235.270 cai (54.161 vânduți), 204.544 oi (107.396 vândute) și 162.549 porci (71.931 vânduți).

Emigrarea la America. În anul 1900 a emigrat din Europa la America 446.449 de persoane. Din Austro-Ungaria au fost 108.701, din România 9953 (Ovrei), din Italia 111.088. Cei mai puțini emigranți (310) sunt din Serbia, Bulgaria și Muntenegru.

Brutar (bec) se caută în Rimnic-Vâlcea. Acolo este numai unul, care nu se prea pricepe la brutăria de lux.

Plată în mărci nu se mai admite după o ordinație a ministrilor de comunicație și finanțe.

Răspundere stăpânului. Curia a enunțat, că pentru orice nenorocire întemplată muncitorului e răspunderă stăpânul, dacă aceea nu s'a întemplat din vina lucrătorului.

Armăsari pentru prăsilă a împărțit statul în anul acesta 1131 de viță engleză, 124 arabi, 1160 furioso și Gidran și 123 sănge pur.

Ioan luă pușca — că doar era el atât de isteț ca să știe că la munte pot să-i ese în cale niscai fieră... și porni. Și dăi și dăi...! Haide hai... tot înainte... până-ee ajunse la poalele unui munte, unde calea se iezea.

Neștiind încătrău să apuce, — că nu era pe-acolo nici țipenie de om, Ioan se tolegi pe malul Slănicului și se odihni hăulind o doină de jale. Deodată ridicând ochii spre zarea dealului, numai că zări un om ce mergea pe creasta dealului, cu doi măgari greu încărați.

Unde merg alții mergi și tu. Nimeresc orbii Brăila, — a zis dl căpitan. Se vede că pe unde merge omul acela este drumul... pe-acolo trebuie să merg eu, își zise Ioan.

Să urcă nene, la deal, ca o capră, de se prăpastuiau, stîrnite de picioarele lui, bolovanii și prundul, ca la vreme de gîvoiu... Haida-hai! haida-hai!... Doar de o ajunge pe omul cu cei doi măgari încărați.

Repausul de Dumineca. În primăvara acestuia a dat ministru o nouă ordinație, ca organele financiare să controleze bine traficele, ca nu cumva să se vândă Dumineca și alte mărfuri afară de cele de monopol.

Vinderea „balsamului de viață al Drului Rosu e oprita în Ungaria.

Din prorociile lui Falb. Furtunile de cele mari vor fi în 28 August, 28 Sept., 27 Oct., 26 Nov. și 27 Dec. n. De rangul al doilea vor fi în 22 Iulie, 15 Aug., 12 Sept. și Oct. n. Jumătatea a două a lui Iulie va fi ploioasă. Începutul lui August va fi secos, mijlocul furtunos, partea din urmă ploioasă. Septembrie la început ploios, rece, apoi schimbăcos, la urmă ușin. Octombrie începe cu zăpadă, care ține, cu puține intreruperi până la fine. Noemvrie începe cu frig, căruia îl urmează ploaie. Decembrie începe cu ninsori, apoi ploii și la fine frig mare.

Recolta cerealelor și vinurilor în Franța. După statistica oficială publicată de ministerul agriculturii din Franța, întinderea totală a sămănăturilor de grâu pe anul curent (afară de Algeria și Tunis) este de 6,800.576 hectare, contra a 6,737.880 în anul trecut. Producția totală a grâului e evaluată la 113,533.000 hectolitri, contra a 109,025.960 în anul 1900.

Informațiile culese din provinciile vinicole arată o situație excelentă. E de notat, că în anul trecut Franța a avut o producție de vinuri cum nu mai avusese dela 1875. Totalul producției s-a ridicat în 1900 la 64 milioane hectolitri vin.

La oficiile de postă și telegraf cu ziua de 1 Iulie s'a introdus o nouă regulă, anume: după noul ordin ministerial, în Dumineci și sârbători (la sârbătorile mari se țin două zile) orele de birou sunt dela 9—12 înainte de ameazi; exceptiune fac oficiile, unde nu se află telegraf și telefon, la aceste vor fi numai două ore de serviciu, dimi-

Nici întârzie de a da de dînsul pe poala de din dos a dealului.

Numai omul cu măgarii, cătări pe un soldat, cu pușca la umăr, țîșnind de după munte, la cățiva pași de lângă dînsul, lăsă măgarii încărați și o tulă de fugă, de-adreptul, peste ponoare și ripi...

Nu era isteț Ioan istețul, dar auzise el, în Tîrgul-Ocnei, de contrabandisti despre Ardeal. Pricepu, deci, că omul acela e un contrabandist.

Acum, Ioan merse după cei doi măgari, cari știau mai bine ca el drumul prin poteci și-l scoaseră măgarii tocmai la Slănic, dincoace de ori-ce vamă. Numai cum Ioan n'avea de ce să ocolească vămile, el merse, cu măgarii încărați până în vama Slănicului, după ce la priporul Vulturului dete porunca căpitanului.

Vameșul dela Slănic, om priceput în societăți de una și — două mie — după ce scotoci toți desașii de pe măgarii

neață. Orele de oficiu la telegraf și telefon (în sârbători și Dumineci) sunt dela 9—12 a. m. și dela 2—3 d. a. Dumineca și în sârbători înainte de ameazi vor fi împărtite epistolele și pachetele, iar după ameazi vor fi împărtite jurnalele. La oficiile postale, unde jurnalele nu se împart de către factorii postali, birourile vor sta deschise o jumătate de oră după sosirea postei, ca publicul să-și poată lua ziarele.

Stupii în România. După o statistică nouă făcută de ministerul domeniilor se găsesc în comunele rurale 292.197 stupi în coșnițe de ruie și 6222 stupi sistematici. În comunele urbane sunt 5880 stupi primitivi și 919 sistematice.

Pentru economii nostri.

La moșia »Florica« (România), ce este proprietatea »Brătian«-estilor, află aplicație un văcar, care să știe să îngrijească, să curete vacile, vițăii etc., și să priceapă și de ale lăptăriei. Remuneratiunea văcarului 30 lei lunar și întreagă întreținerea.

Atrăgând prin aceasta atenționarea celor pe cari li privește asupra acestei slujbe, îi rugăm a ne vesti cel mult în 30 zile despre dorința de a se aplica.

Sibiu, 9 Iulie n. 1901.

Comitetul central al »Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiului«.

Dem. Comsa, pres. **V. Tordășianu,** secretar.

FELURIME.

Cel mai mare orologiu de turn e cel dela primăria din Filadelfia. El e luminat noaptea și pe timp neguros cu electricitate. Fiecare arătător are un diametru de 7.6 metri; arătătorul de minute, care se învîrte în jurul unei osii de bronz cu o grosime de 61 cm. are o lungime de 3.7 metri și o greutate de 226 chlgr.

lui Ion, în cari desașii află marfă scumpă de contrabandă, dete lui Ion partea ce i-se facea din prinderea contrabandei. Poate i-s-ar fi făcut lui Ion ceva mai mult de 600 lei, numai de călul de dar nu-l căuta de muscă la măsele... Bine și cu atâtă... Că ce pofti... Să nu se înfrunte în oala cu smântană și bietul vameș?

Păi iacă de unde-i venise lui Ion Istetul cei 600 lei, pe cari ii dădusa în mâinile căpitanului Gloanță, să-i păstreze până la liberare. (Va urma).

GLUME.

Tata (reintors dintr'o călătorie): Pentru ce urlă, Ionel?

Ionel (plângând): M'a bătut mama.

Tata: Ei tacă, de mână încolo capeți eara dela mine bătăie.

CRONICĂ.

Protopresbiteri noi. Consistorul archidiocesan din Sibiu a confirmat alegera de protopresbiter a lui Iovian Murășanu la Turda și a lui N. Moldovan la Agnita.

Noi preoți. I. P. S. Sa Metropolitul Meșianu a chirotonit întru presbiteri pe următorii alesi parochi: N. Surean (Rusciiori), M. Chibelean (Berghia), I. Radu (Tărtăria) și Dionisie Mateș (Câinelul-sup.)

Candiano Popescu. Mult regretatul general Candiano-Popescu, — cum scriu ziarele din București, — până în ultimul timp a purtat grija armatei. Cu puțin înainte de a cădea bolnav, pusește sub presă un volum de prosă intitulat «Cuventarii ostășești». În acest volum generalul colectase toate entuziasmele sale cuvântări, rostite la diferite ocasiuni sollemnne. Volumul acela va apărea peste câteva zile, în îngrijirea familiei. Se spune deosemenea, că viteazul dela Grivița, când era pe moarte și-a exprimat dorința ca să fie înmormântat la podul dela Cernavodă, lângă sântinaela de bronz.

Dela Orăștie. Înmulțindu-se agențele directorului institutului de credit și economii Ardeleana, foarte tare, direcționea a hotărât, în urma demisionării lui Dr. Mihu, să angajeze pentru postul de director o persoană, care să se poată ocupa numai cu agențele direcției. Dl Dr. Mihu rămâne președinte ai direcției, iar cu conducerea provisorie a agențelor directorale e insarcinat dl Nicolae Vlad. Pentru postul de director s'a scris deja concurs. Tot din Orăștie primim atirea, că e pe cale înființarea unui nou institut de bani sub numele «Dacia». Inițiatorul e dl Dr. Muntean.

Binefacere potrivită. Reuniunea femeilor române din comitatul Hunedoarei voind să vină în ajutorul celor arși din comuna Vaidei, a dat de lucru femeilor de acolo, și anume să facă tezături și alte lucruri de mână în valoare de 400 coroane. Cele vre-o 90 de obiecte lucrate le-a cumpărat reuninea și cu ele va aranja o expoziție frumoasă la adunarea generală a Societății pentru fond de teatru la Simleul Silvaniei. Lucrările foarte frumoase sunt zilnic vizitate și admirate de inteligența din Orăștie și jur.

Timpul a fost și până acum mai tot ploios, spre marea desnădăjduire a plugarului. Din Vlaicovăț nu se scrie, că în 28 Iunie a căzut grindină peste o parte a hotarului. Oamenii evlavioși văd în aceasta bătaia lui D-zeu, dela care și-au intors ochii, lucrând și Dumneaca.

Grindină mare. În satul Trestenik din Bulgaria, județul Plevna, a căzut zilele trecute o ploaie însoțită de peatră cum rar s'au mai înregistrat între fenomenele meteorologice. Greutatea petrii variază de 500 grame și 1 chgr. și jumătate. Enormii bulgări de gheță aveau în genera formă triunghiulară. Această ploaie, lese de înțeles, a produs un desastru complet; 30 de oameni au fost uciși și grav răniți.

Pe când în părțile noastre continuă cu ploile, în America-de-nord domnește și acum o căldură ucigășă.

Congresul internațional de tuberculosă se va întruni în 22 I. c. n. la Londra.

Ursii. Din Sebeșul-de-sus (nordul Ardealului) ni-se scrie: În ziua de Sân-Petru umblând locuitorul St. Bucila să vadă cum stau sămănăturile, aproape de sat a dat de un urs scorzonind într'un mușinoiu de furnici. Fără ca să-l observe ursul, omul, care avea pușca la el, o sloboade în fiară, care urlând grozav să a dus de-a dura pe coastă în jos. În ziua următoare, mergând mai mulți au aflat ursoaică moartă. A doua zi încă s'au mai văzut 2 urși aproape de sat, dar n'au putut fi uciși. Porcii sălbatici încă umbăi în număr mare pe la noi, prăpădind fânețele.

Rachiul. Dintr-o comună de lângă Sibiu ni se scrie: Cu multă bucurie am cedit în »F. P.« din 24 Iunie, că s'a înființat, la sfatul preotului și învățătorului, o societate de temperanță în una din comunele noastre. În ziua, când se vestia aceasta, la noi în sat chiamă un teolog, care are în curând să fie sfântit, după sfânta liturgie pe oameni la școală și tuturor celor ce au votat cu el le dă rachiul, dar nu cu păhăruțul, ci cu păharul. E într'adevăr trist, că oamenii nostri nu înțeleg încă ce rușinător lucru e a începe și a sfîrși toate cu veninul — jidovesc ori săsesc — numit rachiul. Dacă nu înțeleg unii din cărturarii nostri lucrul acesta, sunt între tărani, slavă Domnului, destui cu mintea deschisă și inima mai la loc, ca să lupte contra boala numite *pofta după rachiul*.

O barbarie. Pe drumul dela Slimnic către Sibiu a săvîrșit un... om un act de cruzime față de vitele lui, care nu dovedește numai, că e fără inimă, dar că nu și cunoaște nici interesul seu propriu. Încărcând peste măsură o căruță cu petri, pe o hulă caii n'au mai putut trage. I-a bătut cu biciul, apoi cu hărlețul (hărșeul) peste cap, picioare și pântece, până ce s'a făcut coada tot aschii. Pe urmă a scos cuțitul și și-a junghiat calul. Nădejduim, că se va afla cine este, ca să fie pedepsit, după cum cere legea.

Îndrăgostiți bătrâni. În București a fost zilele trecute o căsătorie, care are o poveste duioasă. Înainte cu 50 ani jurase L. I. credință ve înăscă iubitei lui, Rozalia W. El era un băiat sărac și părinții fetei n'au lăsat-o să meargă după el. Fata s'a măritat după altul, iar feieroul a rămas tot flăcău. Rămânând vechea lui iubita văduvă, s'au cununat acum. Mirele e de 72 ani, iar mireasa de 68.

Un agent de emigrare ucis. În comuna Gara din comitatul Bacău-Bodrogului a fost ucis agentul Iaso Vuici, care ademena tărani sări și emigrează la America. În anul trecut plecaseră în felul acesta 50 de familii la America, unde au ajuns însă peritoare de foame. În astă primăvară s'au reîntors o parte din ele eară ucasă. Mai mulți din cei reîntorsi se aflau în septembrie trecută la munca câmpului, când veni agentul la ei, ca să-i momească pentru emigrare. Când l-au recunoscut tărani, s'au aruncat asupra lui și l-au bătut cu furci, sape etc., până l-au lăsat mort. Bieții tărani sunt acum intemnițați.

Ce bine ar fi! Unele foi ungurești se plâng amar, că România din Săcuieni s'au deșteptat la viață națională. Este știut, că prin comitatele Odorhei, Ciuc și Treișcaune sunt multe sate, în cari Români strivă de multimea săcuienilor și au pierdut limba, rămânând numai cu legea strămoșească. Adeverat, că în anii din urmă au început, cu ajutorul bisericiei, să dea eară semne de viață națională, dar aceste semne atât de imburătoare pentru noi, sunt încă prea puține.

Din Bărgău. În Bărgău a fost zilele trecute o menagerie. Întrând o femeie cu un câne în cusca leului, acesta să a repezit asupra ei. A scăpat-o însă cânele, care s'a infițat cu colții în gâtul leului, iar acesta spăiat să a retrase în fundul cușcii.

Ce purtare frumoasă trebuie că au funcționari maghiari dela trenul de pe valea Someșului se vede din ordinăție nr. 5168 a direcției, prin care se oprește întreg personalul dela tren de-a mai intra în comuna Bărgău din cauza faptelor imorale, ce le-au făcut. Pentru că să și procure de-ale măncării, trebuie să și ceară permisiune dela șeful stației, care poate să o dea însă numai unei persoane deodată.

Rupere de nori la Vălcèle. Ni se scrie din Vălcèle (Elöpatak), că Dumineacă a fost acolo o grea rupere de nori, care a pricinuit stricăciuni însemnate. Două case au fost rupte și fântânile de cură au ajuns într'o stare, încât deocamdată n'au mai putut fi întrebuințate.

Linia ferată dela Turnu-roșu în partea României. precum se comunică din partea conducerii căilor ferate din Cluj, va fi predată circulației în ziua de 1 August a. c. n. Astfel mult aşteptata legătura de trenuri între Transilvania și România prin pasul Turnului-roșu va fi în curând faptul înălțat. Este acesta un eveniment de mare importanță în special pentru Români din Sibiu și din părțile acestea. Depinde dela priceperea noastră, cum vom să se tragă cuvenitele foloase economice naționale din toată afacerea.

Cum își câștigă Americanii lucrători. Lipsa de muncitori pe timpul secerișului e simțită și în America foarte mult. Niște proprietari de pământ din Kansas și-au ajutat astfel, că înarmați cu puști și revolvere s'au dus la stația din Paterson, au desfăcut 2 vagoane încărcate cu vre-o 200 de emigranți și i-au săli pe acestia să le urmeze, ca să le ajute la secerat și cărat. Bărbații capătă 11 coroane pe zi, mâncare și lovință, femeile ceva mai puțin.

Tot necredință. Tărani Ilie Petru din Remetea (Timiș) își alungase soția necredincioasă. După câteva luni a ierat-o primind-o eară. Se vede, că ea a rămas tot stricată, căci nu de mult a ucis-o cu un glonț de revolver, împușcându-se apoi și pe sine.

Eară gendarmi. Din Șișești ni se raportează, că în ziua de sf. apostoli Petru și Pavel, de nou 50 gendarmi au impiedecat solemnitatele religioase iubilare și procesiunea poporului credincios. În urma acestei volnicii e mare indignarea la popor.

Dela cursurile administrative. După cum ni se comunică, la cursul administrativ comunal din București au fost promovați de notari și următorii tineri români: Aureliu Moga, Leontin Motea, Alexandru Popovici și Octavian Sgîlimbea.

Oltul furios. Se scrie din Rimnic-Vălcăea (România), că Oltul, crescut mare, aduce în valurile sale furioase aproape zilnic cadavre de oameni și de vite, obiecte casnice, bărne, acoperișuri de case, etc. Astfel locuitorii din R.-Vălcăea de pe malul Oltului, au văzut cu îngrozire la podul de fer Goran, 2 cadavre restogolindu-se în valurile Oltului.

Un Român comandant de regiment. Dl colonel Michail Sandru este numit comandant al regimentului 2 de infanterie «Imperatul Alexandru al Russiei» staționat acum în Sibiu.

Moarte năprasnică. Din Mag ni-se scrie: Ioan N. Tarcea, jude de 22 ani din Mag, lăsându-se într-o fântână afundă de 16 metri ca să scoată găleata, ce era căzută în fântână și lucrând el acolo deasupra apei, s'a surpat fântână și toată peatra a căzut pe el și l-a prins asupra apei fără a cădă mai în jos nici el și nici peatra. După săpătură de 4 zile și 2 nopți l-au găsit mort strins între petri. Înmormântarea s'a făcut în 9. I. c. cu multă jale. El a fost fiul lui Nicolae D. Tarcea, fruntaș în comună. A. V.

Români, feriți-vă de îngelători! Din mai multe părți se anunță, că agenți străini fără suflet înșeală în mod nemilos pe biții noștri săteni. Mai ales oameni neștiutori de carte sunt jertfele acestor îngelători, cari numai în mod necinstit vreau să-i căstige pânea lor. Toate satele noastre sunt inundate de astfel de agenți jidani, cari oferă mai ales mașini învechite și rele și storc chiar anticipații în bani, fără ca cumperătorul să fie văzut marfa despre care e vorba. Increderea economilor nostri e prea mare în acei străini și numai așa ne putem face închipuirea, că prea adesea o pățesc biții săteni. Acum putem avea un alt cas, unde un Român lugojan a fost tras pe sfarăt de către străini, tot numai în urma prea marii increderi în aceia. Dl Atanasie Lupu, cunoscut neguțitor de vite, care are legături de comerț cu piețile din Pestă și Viena, liferează de multă vreme sute de capete de vite la piața din București, dar așa că adesea nu le însoțea în persoană pentru de a se convinge despre greutatea lor, ci se incredea totdeauna pe deplin în persoanele oficioase dela acea piață. În timpul acestei vitele au trecut adesea cu mari perdeuri. Săptămâna trecută chiar în fața lui Lupu au comis persoanele oficioase îngelătorii. S'au cântărit câteva vite frumoase și oficiantul a introdus cu 500 chlgr. mai puțin. Dl Lupu însă, care n'a putut crede oficiantului, a anunțat casul superiorităților și a pretins cântărirea din nou a vitelor. S'a constatat că vitele au cântărit cu netto 500 chlgr. mai mult. Dl Lupu a primit imediat diferență de 135 fl. S'a constatat că îngelăciunea a fost săvîrșită cu premeditare și în înțelegere cu cumpărătorul vienez. Acum își explică dl Lupu perdeurile de până acumă.

Fondul de 20 bani. Între cei-cumare bucurie au făcut membrilor. Reuniunii meseriașilor din români din Sibiu se numără fără indoială domnul Ioan Stoica, măiestru pantofar în Avrig, care a administrat la fondul de 20 bani, intemeiat cu scop de a se cumpăra pe seama meseriașilor români din Sibiu o casă cu hală de vânzare — sumă de 19 coroane 50 bani, dăruită de următorii locuitori din Avrig, și anume: Nicolae Paraschiv, 2 coroane; Ioan David, notar, Ioan Maxim, proprietar, ambi cîte 1 coroană 20 bani; George Postea, Ioan Stoica, măiestru pantofar, Johann Krauss, Johann Kremer, Nicolae Lazar (Gurariu); Ioan Căndea, protopresbiter, Ana Preda, fiecare cîte 1 coroană; Vasile Maxim, Maria N. Lazar, fiecare cîte 40 bani; Gustav Reschner, 30 bani; apoi Albertine David, Corneliu David, Teodor Hoagia, Ioana G. Postea, Mariuca Postea, Andreas Meschner, Ioan Vlad, primar, Ioan Rădușiu, Stefan Bucă, Floarea Lazaroae, Racota Ioan, Adolf Fehnerer, Ioan Nicolae, Ana I. Nicolae, Cornelia Nicolae, Mitișa Nicolae, Silvia Nicolae, Nichita Spărlea, Eufrosina Spărlea, George Tulbanu, Floarea Tulbanu, Michailă Luculeț, Fülop Ferencz, Gligorie Ranga, Ioan Ranga, V. P., Sever Silca, inv., George O. Fazakas, gendarm, Andrei O. Fazakas, inv., Ie-

ronim Preda, Aurelia Preda, Maria Bucă, Andreas Hainermann, Maria Hainermann, fiecare cîte 20 bani.

Petreceri. Tinerimea din Mediaș și jur invită la petrecerea de vară, ce se va aranja Duminecă, la 28 Iulie 1901 st. n., în pavilionul dela hotel Schützen din Mediaș. Începutul la 8 ore seara. Prețul de intrare de persoană 1 cor. 20 bani, de familie până la 3 membri 3 cor. Venitul curat e destinat spre scopuri filantropice. Suprasolvirile se primesc cu mulțumită și se vor cuita pe cale ziaristică.

— Petrecere de vară se va aranja în comuna Vasas-Sântioana, în favorul bisericiei gr. cat. din Vasas-Sântioana, la 28 Iulie st. n. a. c., în arena grădinii parochiale, eventual sub scut sigur. Prețul intrării de persoană: 2 cor., în familie: 1 cor. 60 bani. Începutul la 5 ore d. m. Pentru comitet: Ioan Chereșteș, președinte; Nicolae Kapdebo, secretar; Nicolau Tinc, cassar; Laurențiu Pop, controlor. Suprasolvirile se primesc cu mulțumită și se vor cuita în ziare. Comitetul va fi cu mulțumită dacă cei invitați, vor chema pe prietenii și cunoștuții lor. NB. Prea stimatele familii sunt avisate la provisuirea propriu. Pentru cuartire și beuturi corespunzătoare se va îngrijii comitetul aranjator.

Concurs bis-scol. Archidiocesa gr.-or. Sibiu. Parohiile Seliște (ppresb. Seliștii), Cerul-Băcăinți, Almașul-mare-Joseni (ppresb. Orăștiei). — Posturile învățătoarești din Sighișoara (2), Boiu Mare, Hetur, Feleag, Vidacutul-român, Sebeșul-mare (protopresb. Sighișorii), Amnaș, Sibiel, (ppresb. Seliștii), Ajel, Biertan, Blăjel, Chesler, Ernea sassască, Hașag, Păucea, Șaroș, Veseud (ppresb. Mediașului), Arpașul-inter., Arpașul-superior, Drăguș, Porceni, Porumbacul-superior-apusean și răsăritean, Streza-Cârțisoara, Ucea-inferioară (ppresb. Avrigului), Berința cu Cărpiniș, Cărbunariu, Făurești, Feneș, Văleni (ppresb. Cetății - de-peatră), Bârghiș, Bendort, Ighișdorful-român, Marpod, Noerichiu, Proștea, Vîrd, Zlagna, Șomărtin (ppresb. Agnitei).

Diecesa gr.-or. Arad. Parohiile din Cuciș (ppresb. Beiușului), Chisirid, Jaca (ppresb. Orăzii-mari), Remetei (ppresb. Peșteș).

Posturile inv. din Pecești - rom. (ppresb. Arad), Sititelec, Sân-Micăușul-mare (2), Ianoșda, Husașeu, Miersig, Gepiu, O. Gepsiu cu filia Carandial, Cristor, Bicaciu (ppresb. Tinca-Bihor), Abramul-de-sus, Chișlaz, Margine, Mierlau, Chiribis, Chiraleu, Spurcani, Bogei, Iteu, Varviz, Voivozi, Francica, Susturogiu, M. Lazuri, Bucuroaia, Cotiglet, Stracos, Sentelec, F. Osorheiu, Pausia, Tărian (ppresb. Orăzii-mari), Lupești (ppresb. M. Radnei).

AVIS. Rugăm pe on. abonamente, cari mai sunt în restanță cu abonamentul de 1 fl. să grăbească cu trimiterea lui, căci în curând vom sista trimiterea foit la adresa celor ce n'au achitat plata.

POSTA REDACTIEI SI ADMINISTRATIEI.

Dlui M. S., Tohanul-vechiu. Necrologul e prea întărit, ca să se mai poată publica — Totul atîrnă dela cele-ce se vor hotărî la noastru public, care va judeca și după cele spuse de martori. — Pentru 3 anunțuri de căsătorie 2 cor. 50 bani.

Dlui Aron Popa, Bretea. Nu înțelegem, ce ne scrii.

Dlui Martin Blăjîa, Reșița. Bucuros publicăm poesii dela d-ta, dar să fie culese din popor, nu luate din alte gazete.

Dlui O. M., Anina. Dacă sunteți în stare să susțineți înșivă o parochie, puteți, căci Statutul organic vă dă drept. Ce privește taxa

aceasta o poate hotărî numai sinodul parochial cu majoritate de voturi, dar nu vi se poate impune cu sila. De altminterea nu ne scrii deșul de lămurit.

Dlui Ilisie Moga, Frata. Cere dela librăria H. Zeidner din Brașov. Cartea de cântece a lui I. Dariu cu 50 bani + 6 bani porto.

Dlui Greg. Ceonțea, Deda. Am spus în mai multe rînduri, că manuscrisele cari ne sosesc le publicăm pe rînd. Așadară îndată-ce e loc.

Dlui Adam Seleac, Ozora. Foia merge de aici regulat. — Carte în limba românească pentru societății lemnelor nu e, dar nușor te poate înveța dî invetător.

Dlui V. Nechiti, Sebeșul-de-sus. Multumim pentru stirea trimisă. Cărțile le căpătați la librăria Wilhelm Krafft, Sibiu. Alex. costă 1.50 cor., Eminescu 1 cor. + 20 bani porto.

Dlui Em. Suciu, inv. Măgăreiu. În numărul viitor, având material mai vechi.

Dlui M. Chibelean, Icl. m. În curând vom răspunde.

Dlui C. Folea, Str.-Cârțisoara. Foile merg regulat de aici. Îndată-ce prindeți pe cineva cu mâna în sac, faceți-ne o scrisoare subscrisă de d-voastră, ca să-i dăm pe mâna direcțiunii postale.

Dlui I. Toduțiu, Șeuca. Bucuros, numai potrivită-l, ca să tragă poporul căt mai mult folos din el.

Dlui Ioan Bucur, Oberjäger, Cluj. Înainte de mutare să ne comunică adresa cea nouă și vă trimitem foia ori-unde pe rogo-lul pămentului.

Un vechi abonent. De cele 2 burice nu te spăria. Pe cei umflați să-i legi cu o cărpă foarte curată muiată în apă de plumb. Înfășuri bine cărpă, o așeză pe buric și legă peste ea o chingă lată de 20 cm.

Curs de moșit. Medicul nuns. în Sibiu. Îndată-ce va veni, îl vom întreba. De altminterea cursul se ține numai la iarnă, așa că nu e tarziu.

Meseriașii și comercianții nostri.

Butneriu.

In comuna Aciu (l. Seliște) am deschis un atelier de butnărie, unde fac tot felul de vase de lemn. Lunga experiență, ce am făcut atât în patrie că și în România, unde am fost și premiat la expoziția din București din anul 1892, mă îndreptătesc a spera, că România mă vor sprinzi cu comande. Vasile Met.

Legător de cărți.

Din cauza lipsei de lucru caut loc ca legător de cărți și poleitor. Adresa I. Damian la tipogr. O. Demetrescu, Rimnic-Vâlcea.

Prune.

Cei ce vor avea prune de vânzare să se adreseze la Trăila Teretean nr. c. 951, Pecșa, care vrea să cumpere căteva vagoane.

Schimbare de local.

Subscrisul aduc la cunoștința on. public, că mi-am strămutat locuința dela Dragonerwache (Făuriștea veche), în casele mele proprii din strada Nouă nr. 12, în Sibiu, sperând că și aci voi fi căutat de on. mei mușteri.

Zacharie Aron, maiescru cismar.

Pentru redacție și editură responsabil: Victor Lazăr. Proprietar: Pentru Tipografia, societate pe acțiuni: Iosif Marshall.

Doi băieți

deștepti și din casă bună, se primesc ca învățăcel la [54] 1-3. Ioan Tămpănar, măiestru cirelar în Seliște.

Sz. 6990/901.
szgb.

[53] 1—1.

Árverési hirdetmény.
 Dridiff község által ezennel közhírré tétetik, hogy az általa felépített korcsmaház mely áll 1 bolt, 1 korcsmahelyiségből, 2 lakászoba, 1 kamara és 1 szobaalatti pinczéből f. hó 21-én d. u. 2 órakor Dridiff köz-

ségben megtartando nyilvános arverés után 3 esetleg 6 évre haszonbérbe fog adatni a községi képviselőt által megalapított és jóváhagyott árverési feltételek mellett, melyek az árverés határnajáig Dridiff község irodájában megtekinthetők és az árverés megkezdése előtt.

Fogaras, 1901. július 11-én.

Rednik m. p.,
 főszolgabíró.

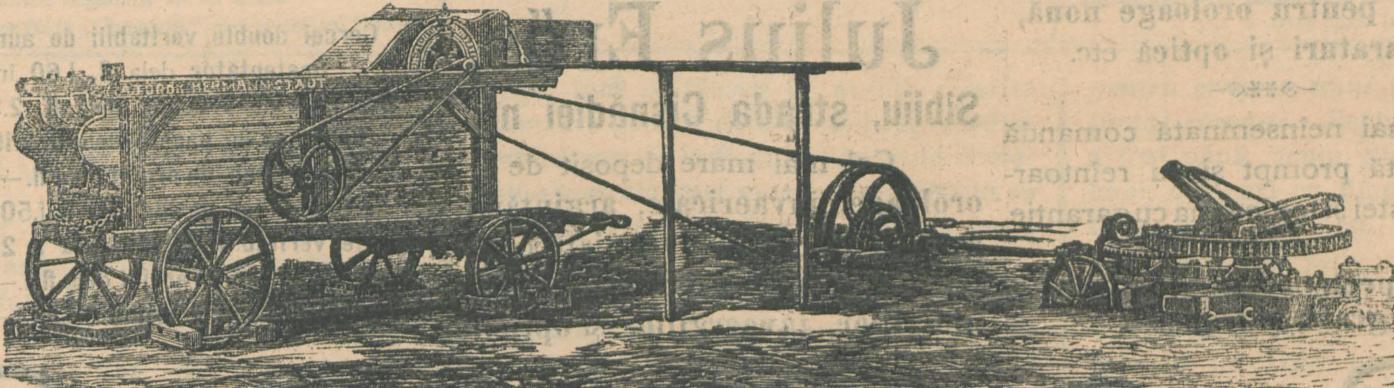
Vin bun, 4 buti,

din comuna Soroștin, se află de vânzare. Veadra cu 2 fl. Să vinde și numai o bute. Doritorii să se adreseze la domnul

Ioan Ittu,
 Soroștin, u. p. Szász-Csanád.

Firma există dela 1857.

Firma există dela 1857.

Fabrică de mașini agricole

Sibiu, Poarta Cisnădiei, Andreiu Török, Sibiu, Poarta Cisnădiei.

Mașini de imblătit provăzute cu cele mai noi și mai practice îmbunătățiri, pentru minat cu mâna și pârghia, cu sau fără scuturătoare pentru paie, mișcătoare și stabile, cu sau fără sită de pleavă.

Aparate de imblătit trifoiu practice, pentru mașini de imblătit de tot felul de sisteme.

Vînturătoare „Bader“ în 3 mărimi, cu 11 site. Moriște de treerat (ciur) „Patent“ propriu, care se disting prin mers deosebit de ușor și fără sgomot și au fost de mai multe ori premiate.

Script (pârghie) de cea mai bună construcție, mobil și stabil, pentru 1—4 cai. Trier (ciur de vîntură) de diferite sisteme. Mori de păsat și de faină cu una, două și trei roate.

Teascuri de poame și ulei și părți constitutive la acestea. Pluguri de diferite soiuri. Mașini de sfârmărat cucuruz, grape, mașini de semănăt, pumpe etc. etc.

Representanță generală pentru Transilvania a universal renumitelor

Motori de benzin și locomobile „Otto“ ale firmei „Langen și Wolf“ în Viena.

Cel mai ieftin, mai ușor și mai fără pericol trafic pentru economie.

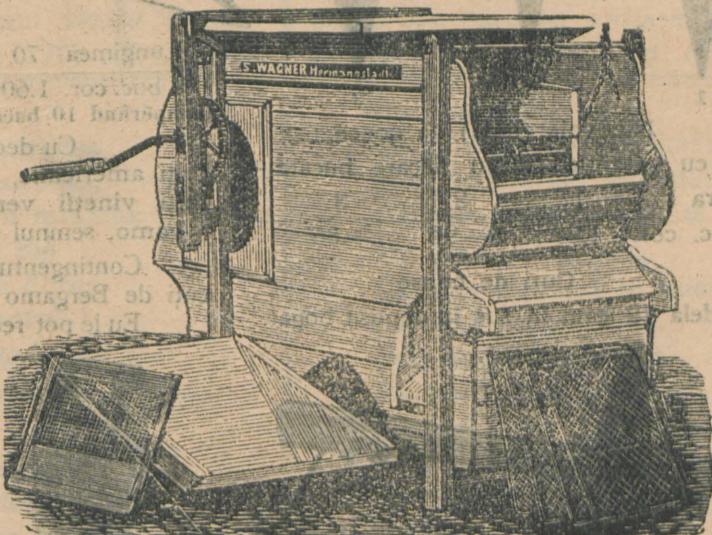
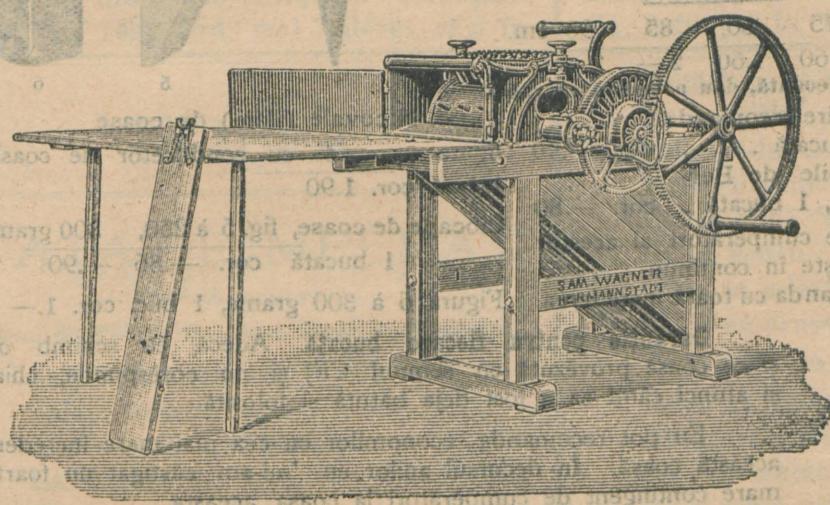
Serviciu solid și prompt, prețuri ieftine, favorabile condiții de platire.

Cataloge ilustrate franco și gratis.

Reparaturi se efectuează bine, ieftin și prompt.

MAȘINI DE TRIERAT DE ORI-CE FEL,

productiune proprie, întocmite pentru mâna, curele și vapor.

Vînturători (ciururi), triere,

precum și toate celelalte mașini și rezerve agricole, alegere mare, prețurile cele mai ieftine, conditii foarte favorabile de plată, ou garantie, recomandă

Prima turnătorie de fer din Sibiu,

fabrică de mașini agricole și institut pentru clădire de mori

SAM. WAGNER,

Tîrgul-fînului nr. 1. SIBIU. Tîrgul-fînului nr. 1.

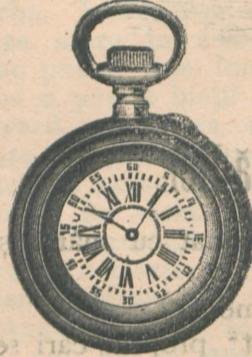
[44] 3—5

Atelier pentru oroloage nouă,
reparaturi și optică etc.

Și cea mai neînsemnată comandă
se execută prompt și cu reîntoarcere
cerea postei și totdeauna cu garanție.

Prospete bogat ilustrate
gratis și franco.

Nr. 183 A.

Orologiu de nichel remontoir, 50 mm., calitate bună fl. 3.40, același de calitate mai bună fl. 4.10, același cu 3 copereminte tari fl. 4.40, același cu trei copereminte de calitate mai bună fl. 5.75.

[46] 4—52

Nr. 194 A.

Orologiu de dame verit. de argint cu coperemint duplu fl. 6.75, același cea mai fină calitate fl. 10.—

Nr. 200 A.

Orologiu de dame verit. de aur, 14 carate, 30 mm. diametru, frumos gravat, cu coperemint duplu fl. 20.—, același în calitate mai bună fl. 30.—, același de argint fl. 7.50.

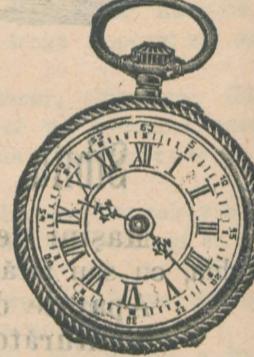
Nr. 187 A.

Orologiu de domni remontoir de ruotă (Neusilber), cu 3 copereminte tari și frumoase, 50 mm., și exact fl. 4.50, același în calitate mai bună fl. 5.50, același de argint fl. 6.75, același de argint mai bună fl. 8.50.

Nr. 196 A.

Orologiu de dame verit. de aur, 14 carate, foarte frumos fl. 20.75, același foarte tare fl. 27.50.

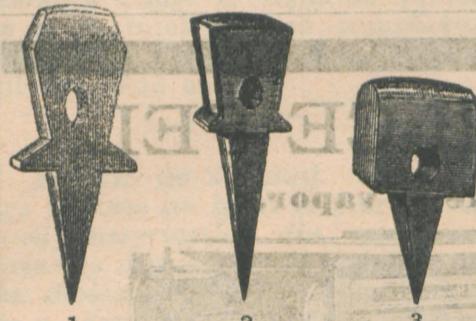

Nr. 128 A.

Orologiu de oțel negru, frumos și cu garanție fl. 3.40, același cu mașinerie foarte bună fl. 4.50, același cu coperemint duplu fl. 4.50, același cu coperemint cu mașinerie foarte bună fl. 7.50.

CAROL F. JICKELI,

Sibiu, Piața-mică.

Nicovale (ilăie) de coase,
cu garanție pentru fiecare bucătă
Figura 1 2 3
1 buc. cor. 1.— —96 —86

Cuți de coase
dela 12 bani în sus în deposit bogat.

CFJ

Lungimea 70 75 80 85 90 cm.

1 buc. cor. 1.60 1.60 1.60 2.— 2.—

Cumpărând 10 bucăți deodată, dan o bucată ca rabat.

Cu deosebire recomand:

Cuți americane, 1 bucată . . . cor. —40

Cuți vineții veritabile de Bergamo, semnul CFJ, 1 bucată . cor. —80

Contingentul de cumpărători al acestor cuți de Bergamo crește în continuu.

Eu le pot recomanda cu toată încrederea.

Garanție pentru fiecare bucătă. Adeca, eu schimb ori și ce coasă provăzută cu semnul CFJ și nu corespunde, chiar și atunci când ea a fost deja bătută și folosită.

Eu pot recomanda economilor cu cea mai mare încredere această coasă. În decursul anilor eu mi-am câștigat un foarte mare contingent de cumpărători la coasa aceasta.

Aparat nou de bătut coasa.

Acest aparat are marele avantajul, că ciocanul, deși purtat de mână loveste totdeauna acurat pe același loc al nicovelei, ceea-ce e neapărat de lipsă pentru a pute bate coasa bine.

Prin aceea că ciocanul se conduce de mână e posibilă o regulare foarte exactă a tării fiecarei lovitură.

Nicovala se poate muta după ce s'a tocit la un loc în decursul timpului.

Acest aparat se poate vedea funcționând în localul meu de vânzare. 1 bucată cor. 25.—

